

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG
1026 Budapest, Riadó u. 5.
Tel.: 06-1/882-8594
Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Iktatószám: **D.82/19/2025.**

A tanács tagjai: Dr. Csapláros Ágnes közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Gulyás Richárd közbeszerzési biztos és Dr. Virágh Norbert közbeszerzési biztos

A kérelmező: Prémium Nyílászáró Plusz Kft.
(Boconád, II. Rákóczi Ferenc út 1.a. ép.)

A kérelmező képviselője: Dr. Lévai-Nagy Karolina ügyvéd

Az ajánlatkérő: Kisköre Városi Önkormányzat
(Kisköre, Széchenyi István út 24.)

Az ajánlatkérő képviselője: Tóth Róbert Miklós, állami közbeszerzési szaktanácsadó

A beszerzés tárgya és értéke: „Egészségügyi infrastruktúra fejlesztése Kiskörén”;
288.863.783,-Ft

A beszerzés EKR azonosítószáma: EKR001812822024

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T - ot.

A Döntőbizottság az első és második kérelmi elem tekintetében jogorvoslati kérelmet elutasítja.

A Döntőbizottság a harmadik kérelmi elem tekintetében a jogorvoslati eljárást megszünteti.

A Döntőbizottság felhívja a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy a határozat kézbesítésétől számított 8 napon belül fizessen vissza a kérelmező részére 481.440,-Ft, azaz négyszáznolcvanegyezer-négyszáznegyven forint igazgatási szolgáltatási díjat.

A jogorvoslati eljárás során felmerült további költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat megszüntető része ellen közigazgatási perben kereseti kérelem terjeszthető elő, a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül. A kereseti kérelmet a Fővárosi Törvényszékhez kell címezni, de a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A határozat jogsértést megállapító része ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható annak kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya.

INDOKOLÁS

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő a Közbeszerzési Értesítőben KÉ-17417/2024 számon építési beruházás megvalósítására 2024. szeptember 25. napján megjelent ajánlati felhívással hirdetményrel induló nemzeti nyílt közbeszerzési eljárás indított a Kbt. 112.§ (1) bekezdés b) pontja szerint.
2. Az eljárást megindító felhívás releváns részei:

A II.1.4) pont alapján a közbeszerzés rövid ismertetése:

A Kisköre, Széchenyi István út 48/A szám (hrs.: 539/1) alatt új egészségház épül, ami az egészségügyi alapellátás és az egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó prehospitális sürgősségi ellátás fejlesztése érdekében vegyes praxisú háziorvosi rendelő (100,53 m²), védőnői gondozó (93,09 m²) és mentőpont (96,31 m²) funkciókat foglal majd magában. Az egyes funkciókat átriumok választják el egymástól.

A részletes műszaki leírást a pontos konkrét mennyiségek feltüntetésével a műszaki dokumentáció tartalmazza

Az egyenértékűség tekintetében a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46. § (3) -(5) foglaltak is irányadóak.

Ajánlattevő nem azonos, de egyenértékű termék ajánlása esetében köteles nyilatkozni arról, hogy a felsorolt és az azzal egyenértékű termék közötti különbségből eredő minden kockázatot és annak valamennyi, ajánlattevőnél és ajánlatkérőnél felmerülő mindennemű költségét ajánlattevő viseli.

Ajánlattevőnek egyenértékű termék ajánlása esetén nyilatkoznia kell (7. számú melléklet Minta „Ajánlattevői nyilatkozat az egyenértékűségről” kitöltésével -nemleges tartalom esetén is), hogy a költségvetés mely tételsornál kívánja alkalmazni az egyenértékű megajánlást és az egyenértékű termék ajánlása esetén annak konkrét megnevezése (amennyiben ismert gyártó, típus, cikkszám megadásával) szükséges, az árazott költségvetésben pedig külön, „K-tétel” sor megjelöléssel, érték megadással.

Az eredeti, helyettesítendő tétel esetén pedig a költségvetés ezen tételsorát „0”, azaz nulla összeggel kell megadni. A „K-tételszáma” meg kell, hogy egyezzen a helyettesített terméket jelölő tételszámmal.

Az eljárást megindító felhívás II.1.6.) pontjában az ajánlatkérő a részajánlat tételére nem adott lehetőséget.

A II.2.4) pont szerint a közbeszerzés mennyisége:

A Kisköre, Széchenyi István út 48/A szám (hrs.: 539/1) alatt új egészségház épül, ami az egészségügyi alapellátás és az egészségügyi ellátáshoz kapcsolódó prehospitális sürgősségi ellátás fejlesztése érdekében vegyes praxisú háziorvosi rendelő (100,53 m²), védőnői gondozó (93,09 m²) és mentőpont (96,31 m²) funkciókat foglal majd magában. Az egyes funkciókat átriumok választják el egymástól. A telken belüli a gépkocsiforgalom a mentőre és a karbantartást végző gépjárművekre korlátozódik. A szükséges parkolók száma 11 db. Az orvosi és a védőnői szolgálat épületei között 1 db akadálymentes parkoló létesül, a mentőállomás garázsában 1 db parkoló, az épülettel szemben található Arany János utcán pedig 9 db parkoló kerül kialakításra. Az épület teljes mértékben akadálymentesítve lesz, akadálymentes parkoló, rámpa, akadálymentes főbejárat, akadálymentes WC készül, a beltéri

ajtók akadálymentesen kerülnek kialakításra és infokommunikációs akadálymentesítésre is sor kerül. A külső és belső teherhordó falazat 30 cm kerámia falazat, a válaszfalak 10 cm kerámia válaszfalak. A fa rácsos

tetőszerkezetre kerámia vörös cserépfedés kerül. A födém 2x15 cm szálás hőszigetelést, a homlokzat 15 cm polisztirol hőszigetelést kap. Fokozott hőszigetelésű műanyag homlokzati nyílászárók kerülnek beépítésre. A homlokzati burkolat nemesvakolat, a padlóburkolat greslap, a fálburkolat a vizes helyiségekben 2,10 m magas csempeburkolat, a többi helyiségben pedig 1,50 m magas csempeburkolat. A belső falfelületek 2 réteg diszperziós festést igényelnek. Az épületben szabvány szerinti elektromos hálózat készül, melynek része az energiatakarékos izzóval működtetett világítás, helyiségenként elhelyezett kapcsolókkal és dugaljakkal. A projekt keretében megvalósul a megújuló energia hasznosítása (napelemes és napkollektor rendszer, valamint hőszivattyú rendszer). A megújuló energiaforrást hasznosító technológia a fűtési hőigényt és egyéb igényeket teljesen kielégíti. A beruházást követően megtakarított energia becsült értéke 5.500 kWh/év. 15 kW teljesítményű napelemes rendszer telepítésére kerül sor, az épület tetőszerkezetén déli tájolásban 30 db egyenként 500Wp-os monokristályos napelem modul lesz elhelyezve. A projekt részeként sor kerül az egészségügyi alapellátás biztosításához elengedhetetlen műszer, gép, informatikai és egyéb eszközök beszerzésére is. A projekt hozzájárul a helyi egészségügyi szolgáltatások színvonalának javításához, bővítéséhez, a helyi egészségügyi infrastruktúra fejlesztéséhez

A 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 46. § (3) bek. alapján, amennyiben a dokumentáció (közbeszerzési műszaki leírás) meghatározott szabványra, műszaki engedélyre, műszaki előírásokra, műszaki ajánlásra, illetve gyártmányra, eredetű vagy típusú dologra, eljárásra, tevékenységre, személyre, szabadalomra vagy védjegyre hivatkozik, úgy a megnevezés csak a tárgy jellegének egyértelmű meghatározása érdekében történt, és a megnevezés mellett a „vagy azzal egyenértékű” kifejezést is érteni kell, mely alapján az ajánlatkérő köteles elfogadni az egyenértékű vagy a dokumentációban rögzítetteknél jobb megoldást is. Ajánlattevő - amennyiben a hivatkozással érintett műszaki tartalom helyett egyenértékű terméket, eszközt, megoldást stb. kíván megajánlani ajánlatában - a szakmai ajánlatában köteles benyújtani az egyenértékűség alátámasztására szolgáló dokumentum(ka)t. Egyenértékű termék megadása esetén a kiadott dokumentációban szereplő „Műszaki leírásban” megadott egyenértékűségi feltételeknek történő szakmai elvárások teljesítését alátámasztó dokumentumokat. Ajánlattevőknek egyenértékű termék megajánlása esetén meg kell adniuk adott esetben a termék gyártóját/forgalmazóját, konkrét típusát cikkszámát és a termék származási helyét is.

A részletes műszaki leírást a műszaki dokumentáció tartalmazza

A II.2.5) pont szerint az értékelési szempontok a következők voltak:

Minőségi szempont

2. Kivitelezési munkákra vállalt többlet jótállás időtartama, a kötelezően előírt 36 hónapot meghaladó időszak vonatkozásában (min.0- max. 24 hónap); súlyszám: 10

3. A felhívás III.1.3) M.1.1 pont szerinti alkalmasság igazolására bemutatott szakember az adott jogosultság megszerzéséhez előírt gyakorlati időn felüli szakmai tapasztalati ideje (min.0-max.36 hónap); súlyszám: 10

4. A felhívás III.1.3) M.1.2 pont szerinti alkalmasság igazolására bemutatott szakember az adott jogosultság megszerzéséhez előírt gyakorlati időn felüli szakmai tapasztalati ideje (min.0- max.36 hónap); súlyszám: 10

Ár szempont;

1. Egyösszegű nettó ajánlati ár (HUF); súlyszám: 70

A II.2.7) pontban a szerződés időtartamát 270 napban határozták meg.

A IV.2.2) pont az ajánlattételi határidőt 2024.10.10., 10:00 órában határozta meg

3. Ajánlatkérő által készített a közbeszerzési dokumentáció tartalmazta az általános információkat, a nyilatkozatmintákat, a műszaki dokumentációt, a vállalkozási szerződés tervezetét, az árazatlan költségvetést.

Ajánlatkérő az Ajánlati dokumentáció „Útmutató” fejezet 5.12. pontjában az alábbiakat írta elő:

„A Kbt. 66. § (6) bekezdésére tekintettel Ajánlatkérő előírja, hogy az ajánlatban meg kell jelölni

a) a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek teljesítéséhez az Ajánlattevő alvállalkozót kíván igénybe venni,

b) - az ezen részek tekintetében igénybe venni kívánt és az ajánlat benyújtásakor már ismert alvállalkozókat,

- a valamint az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát [az ajánlattevői teljesítésen belül az összes (ismert és nem ismert) alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát (a benyújtott részletes árazott költségvetés szerinti egyösszegű ajánlati árat alátámasztó értéket) kell megadni

4. Az ajánlatkérő a kiegészítő tájékoztatás kérések nyomán a felhívást illetve a közbeszerzési dokumentumokat módosította, valamint a válaszokat megadta.

5. Az ajánlatok bontására 2024.október 21. napján került sor. Az ajánlattételi határidőre 15 darab ajánlat érkezett, közöttük a kérelmező ajánlata, ami a következőket tartalmazta:

„Egyösszegű nettó ajánlati ár (HUF): **194 903 850**

2.Kivitelezési munkákra vállalt többlet jótállás időtartama, a kötelezően előírt 36 hónapot meghaladó időszak vonatkozásában (min.0- max. 24 hónap): 24

3.A felhívás III.1.3) M.1.1 pont szerinti alkalmasság igazolására bemutatott szakember az adott jogosultság megszerzéséhez előírt gyakorlati időn felüli szakmai tapasztalati ideje (min.0-max.36 hónap): 36

A felhívás III.1.3) M.1.1. pont szerinti alkalmasság igazolására bemutatott szakember neve::

T. S.

4.A felhívás III.1.3) M.1.2 pont szerinti alkalmasság igazolására bemutatott szakember az adott jogosultság megszerzéséhez előírt gyakorlati időn felüli szakmai tapasztalati ideje (min.0- max.36 hónap): 36

A felhívás III.1.3) M.1.2. pont szerinti alkalmasság igazolására bemutatott szakember neve::

G. J.”

A kérelmező ajánlatában továbbá az alábbi nyilatkozatokat tette:

„A Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontja vonatkozásában a kérelmező az ajánlatában úgy nyilatkozott, hogy a szerződés teljesítéséhez a Prémium Nyílászáró Plusz Korlátolt Felelősségű Társaság, Magyarország 3368 Boconád, II. Rákóczi Ferenc út 1/A gazdasági szereplő alvállalkozót kívánja igénybe venni.

A Kbt. 66. § (6) bekezdés a) pontja alapján úgy nyilatkozott, hogy a közbeszerzés tárgyának alábbiakban meghatározott részeivel (tevékenységeivel) összefüggésben kívánunk alvállalkozót igénybe venni:

MV-É felelős műszaki vezetői feladatok ellátása

MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátása

A Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja alapján nyilatkozott, hogy a szerződés teljesítéséhez a fentiekben meghatározott részek (tevékenységek) tekintetében az alábbi alvállalkozókat kívánjuk igénybe venni, feltüntetve az alvállalkozók mellett a közbeszerzés tárgyának azon részét (tevékenységeket) is, amelynek teljesítésében a megjelölt alvállalkozó közreműködik, valamint az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya [amennyiben az ajánlat/részvételi jelentkezés benyújtásakor az alvállalkozó(k) már ismert(ek)]:

A közbeszerzés azon része (tevékenységei), amellyel összefüggésben alvállalkozót veszünk igénybe

MV-É felelős műszaki vezetői feladatok ellátása

Alvállalkozó jelenleg ismert? Igen

A közbeszerzés teljesítésekor igénybe venni kívánt alvállalkozó neve és címe

T. S., (cím).

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5 %

A közbeszerzés azon része (tevékenységei), amellyel összefüggésben alvállalkozót veszünk igénybe

MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátása

Alvállalkozó jelenleg ismert? Igen

A közbeszerzés teljesítésekor igénybe venni kívánt alvállalkozó neve és címe

G. J. egyéni vállalkozó, (cím)

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5 %”

6. Az ajánlatkérő 2025. november 25. napján hiánypótlási felszólítást és felvilágosításkérést bocsátott ki, majd felkérte ajánlattevőket, hogy nyilatkozzanak ajánlatuk fenntartásáról.
7. Az ajánlatkérő 2024. december 12. napján árindoklás kérést küldött ki három ajánlattevő, köztük a kérelmező, részére 2024. december 20. 10:00 óra beadási határidővel, az alábbiak szerint:
- „ (...)

Ajánlattevő neve	Becsült érték nettó (Ft)	Ajánlattevő által megajánlott összegű nettó ajánlati ár (Ft)	Eltérés a becült értéktől (%)	Eltérés az Ajánlattevők kívül beérkezett ajánlatok átlagárától	Eltérés az Ajánlattevőn kívüli beérkezett ajánlatok átlagárától (ft)
Böjtös-Bau Kft.	223.863.783	190.490.083	-14,91	-15,70	35.478.072
Prémium Nyílászáró Plusz Kft.	223.863.783	194.903.850	-12,94	-13,63	30.749.036
Lisznyai Építőipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft.	223.863.783	200.945.297	-10,24	-10,78	24.276.057

Erre tekintettel ajánlatkérő, a Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján („Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.”) az ajánlati árat objektíven megalapozó írásbeli indokolás benyújtására hívja fel az alábbi ajánlattevőket:

- Bőjtös-Bau Kft.
- Prémium Nyílászáró Plusz Kft.
- Lisznyai Építőipari Kereskedelmi Szolgáltató Kft

Az indokolás benyújtásával kapcsolatban az ajánlatkérő felhívja az ajánlattevő figyelmét, a Kbt. 72. § (2) bekezdésére, amely szerint „az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
- b) a választott műszaki megoldásra,
- c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
- d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,
- e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
- f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.”

Ajánlatkérő kéri, hogy az ajánlati ár indokolása esetében Ajánlattevő nyújtsa be objektív alapú, az ajánlati ár megalapozottságát tényekkel, számításokkal, adatokkal alátámasztó indokolását.

Indoklása során elsődlegesen, de nem kizárólagosan, vegye figyelembe a 2012. évi I. törvény (a továbbiakban Mt.), 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban Épkiv. r.), a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet, valamint a 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban Kbt.) vonatkozó rendelkezéseit is.

Ajánlatkérő kéri, hogy az ajánlati ár indokolása esetében Ajánlattevők térjenek ki és objektíven támasszák alá:

- a) Ajánlattevők mutassák be tételesen a megajánlott anyag-mennyiségek, illetve anyag - egységárak – árazott költségvetésben nem rögzített – esetlegesen kedvező feltételeit, különös tekintettel a beszerzési lehetőségekre, azok feltételeire.
- b) Ajánlattevők mutassák be az élőmunka-ráfordítás alapján kalkulált költségeket (jelen közbeszerzés tárgyára vonatkozó élőmunkaerő létszáma, bére, szakmák és képzettség szerinti megoszlása, kalkulált kivitelezési óraszámok vonatkozásában tételesen bemutatva), beleértve az ajánlattevőket az élőmunka vonatkozásában – jelen közbeszerzési eljárás időtartama alatt és annak teljesítése során – terhelő közterheket.
- c) Ajánlattevők mutassák be, hogy ajánlatukban milyen összegű rezsioradíjjal számoltak, és a rezsioradíj kiszámításakor egyes – a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint az építőipari minimális rezsioradíj elemeit képező – költségeket milyen összeggel és módon vették figyelembe [különös tekintettel a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 25. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésekre].
- d) Ajánlattevők mutassák be a munkaszervezés során felmerülő költségeket, különös tekintettel a munkaeszközök és élőmunkaerő – kivitelezés helyszínére történő – szállításának költségeire, feltételeire, illetve az egyéb felmerülő költségekre (szállítási-, tárolási-, lerakási

költségek, stb.).

e) Ajánlattevők mutassák be szükség szerint a választott műszaki megoldás(ok) esetlegesen kedvező feltételeit [Ajánlatkérő e körben felhívja Közös ajánlattevők figyelmét, hogy indokolásában külön térjen ki az ajánlatában megajánlott jótállási időtartam és feltételek betartásának gazdasági megalapozottságára].

f) Amennyiben releváns - ajánlattevők mutassák be szükség szerint a teljesítésnek az ajánlattevők számára kivételesen előnyös körülményeit, amennyiben ilyenek fennállnak.

g) Továbbá a fentiekén túl ajánlattevők kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt Ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az Ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról.

h.) Tekintettel arra, hogy jelen közbeszerzés tárgyának teljesítés határideje a munkaterület átadás-átvételének napjától számított 270 nap, vagyis az a következő évre áthúzódó teljesítést igényel, Ajánlattevő mutassa be, hogy árképzése során az elmúlt évek tapasztalatai alapján hogyan vette figyelembe a várható infláció és minimálbér/bérminimum emelkedés összegét.

Egyedi követelmények:

Az indokoláskérés egyedi követelményei a fent kifejtettek körében, vagyis az a)-h) pontokat az alábbiak figyelembevételével kell összeállítani:

a) Az indokolásnak igazolnia kell, hogy a megajánlott vállalkozói díj, mint összegű átalányár tartalmazza a 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti elemeket.

b) Az indokolásnak összhangban kell állnia az ajánlat további releváns tartalmi elemeivel [különös tekintettel a Kbt. 65. § (7) bekezdése szerinti nyilatkozatra, szakmai ajánlatra és árazott költségvetésre].

c) Amennyiben ajánlattevők bármely munkanemet alvállalkozó bevonásával kívánnak teljesíteni, úgy erre a tényre az indokolásban egyértelműen utalni szükséges és az alvállalkozói oldalon felmerülő díj- és költségelemeket objektív alapon, az ajánlattevőkkel/közös ajánlattevőkkel szemben elvárt tartalommal kell indokolni és igazolni.

d) Amennyiben ajánlattevők bármely munkanemet a Kbt. 3. § 2. pont a)-c) alpontjai szerinti alvállalkozói kivételi körbe tartozó gazdasági szereplő bevonásával kívánnak teljesíteni (különösen: gyártó, forgalmazó), úgy erre a tényre az indokolásban egyértelműen utalni szükséges és a közreműködői oldalon felmerülő díj- és költségelemeket objektív alapon kell indokolni és igazolni.

e) Ajánlattevők a b) pontban hivatkozott élők munkaező ismertetése körében térjenek ki a teljesítés során alkalmazni kívánt élők munkaező létszámára (figyelemmel az építőipari technológiai sorrendre, akár a beruházás szakaszaira szétbontva), az élők munkaező szakmák és képzettség szerinti megoszlására, továbbá a kalkulált kivitelezési óraszámokra (vagyis az élők munka ráfordítás időigényére). Az indokolás tartalmazza, hogy az élők munkaezőt ajánlattevők milyen jogviszony keretében kívánják bevonni a szerződés teljesítésébe (pl. saját munkavállaló, alvállalkozó, alvállalkozó munkavállalója stb.).

f) Ajánlattevők a c) pont tekintetében a saját ajánlatában alkalmazott rezsióradíj elemeinek részletes bemutatását (pontos összegét és számítási módját) a 18/2023. (X. 5.) ÉKM rendeletet 1. melléklete szerinti szempontok figyelembevételével kell bemutatnia.

g) Ajánlattevő az anyagdíjakra vonatkozó áringokolásában elsődlegesen, de nem kizárólagosan az alábbiakra is térjen ki :

- beszállítói költségek (áránlatokkal egységárakra vonatkozóan);
- szállítási költségek (saját vagy bérelt gépjármű, üzemanyag, biztosítás, fenntartási költségek vagy a beszállító által történő kiszállítás költségei);

- tárolási költségek;
- garanciális költségek;
- garancia miatt elvárt szakember rendelkezésre állási költségek;
- állagmegőrzés, vagyonvédelem.

Indoklásában térjen ki, hogy az ajánlati ár kialakítása során miként vette figyelembe az Mt. szerinti munkaidő mértékét és -beosztását (munkaidőkeret alkalmazása, munkaidőbeosztás - irányadó munkarend-).

Ajánlatkérő kifejezetten felhívja az ajánlattevők figyelmét, hogy az indokolásokat konkrét számításokkal alátámasztottan nyújtsa be, tehát nem elegendő kizárólag szöveges indokolás benyújtása. Ajánlatkérő rögzíti, hogy a Kbt. 72.§ (3) bekezdése alapján „Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.”

Ajánlatkérő rögzíti, hogy a Kbt. 72 § (2) bekezdésében foglaltakon túl elfogadhat bármely olyan számszakilag (objektíven) alátámasztott indokolást is, amely alapján az ajánlattevő vállalásának objektivitása és a szerződés adott áron történő teljesíthetősége megállapítható.

Felhívjuk Ajánlattevő figyelmét, hogy objektív indokolással, konkrét adatokkal igazolja, hogy a vállalása teljesíthető, az ajánlatban megajánlott, és az ajánlatában benyújtott részletezett ajánlati ár megfelelő fedezetet biztosít az eljárást megindító felhívás szerinti szerződéses időtartamban a közbeszerzési dokumentumokban felsorolt, elvárt feltételek szerinti vállalt kötelezettségek teljesítésére.

Az Ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés a megajánlott áron ténylegesen teljesíthető lesz.

Tekintettel arra, hogy az Ajánlattevő célja a közbeszerzési eljárás megnyerése, ezért ilyen esetben elsősorban neki érdeke, hogy az Ajánlatkérő részére olyan indokolást adjon a valós helyzetről, amely alapján az ajánlatkérő megnyugtató módon tud dönteni az indokolás elfogadásáról. Ha az indokolás nem tartalmaz kellő információt, racionális közgazdasági indokokat, nem ad meg minden adatot, ténytet az Ajánlatkérő döntéséhez, nem indokolja meg kellőképpen az ajánlata teljesíthetőségét, úgy magát fosztja meg annak lehetőségétől, hogy az ajánlatkérő az indokolást elfogadva ajánlatát érvényessé nyilvánítsa. Tehát az Ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az Ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés ténylegesen teljesíthető lesz. „D.506/2019)”

Ajánlatkérő felhívja az Ajánlattevők figyelmét, amennyiben a fentieket nem bocsátja Ajánlatkérő rendelkezésére, úgy a Kbt. 73.§ (1) bekezdés e), (2) bekezdés, (4) bekezdés pontjai alapján ajánlatát érvénytelennek nyilváníthatja.”

8. A kérelmező 2024. december 18. napján „Egyéb kommunikáció” keretében, beadási határidő módosítást kért az árindoklásra vonatkozóan, melynek az ajánlatkérő helyt adott, és a beadási határidőt 2024. december 30., 10:00 órában határozta meg.
9. A kérelmező 2024. december 30-án benyújtotta árindoklását, amelynek egészét a Kbt. 44.§ (1) bekezdése alapján, indoklással ellátva üzleti titokká nyilvánította, amit a 2025. január 15-i nyilatkozatával teljes mértékben feloldott.

Az indokolás lényegi elemei a következők voltak:

Ajánlati költségvetés				Bekerülési költségvetés			
Költségvetési főösszesítő				Költségvetési főösszesítő			
Megnevezés		Anyagköltség	Díjköltség	Megnevezés		Anyagköltség	Díjköltség
1. Építmény közvetlen költségei		114.645.005	80.258.845	1. Építmény közvetlen költségei		91.716.004	81.569.988
2.1 Áfa vetítési alap	27%	194.903.850		2.1 Áfa vetítési alap	27%	173.285.912	
2.2 Áfa		52.624.040		2.2 Áfa		46.787.196	
3. A munka ára (HUF)		247.527.890		3. A munka ára (HUF)		220.073.108	

Ajánlati költségvetés				Bekerülési költségvetés			
Sorsz	Fejezet megnevezés	Anyagköltség	Díjköltség	Sorsz	Fejezet megnevezés	Anyagköltség	Díjköltség
1	Védőnői szolgálat	19.555.860	14.787.325	1	Védőnői szolgálat	15.644.688	11.829.860
2	Orvosi rendelő	21.021.985	16.984.550	2	Orvosi rendelő	16.817.588	13.587.640
3	Mentő szolgálat	20.734.380	15.563.750	3	Mentő szolgálat	16.587.504	12.451.000
4	Egyéb költségek	132.000	2.849.000	4	Egyéb költségek	105.600	695.200
5	Bontás	750.000	1.685.000	5	Bontás	600.000	1.348.000
6	Udvar, kerítés	9.280.680	7.196.550	6	Udvar, kerítés	7.424.544	5.757.240
7	Fűtés	13.632.200	4.196.650	7	Fűtés	10.905.760	3.812.520
8	Szellőzés	2.649.000	1.400.000	8	Szellőzés	2.119.200	1.120.000
9	Víz	8.639.500	4.733.900	9	Víz	6.911.600	3.787.120
10	Villamos	15.471.300	8.900.600	10	Villamos	12.377.040	7.120.480
11	Külső parkolók és járda	742.900	613.500	11	Külső parkolók és járda	594.320	490.800
12	Akadálymentesítés	2.035.200	779.020	12	Akadálymentesítés	1.628.160	623.216
	Központi irányítási –és egyéb általános költségek				Központi irányítási –és egyéb általános költségek		18.946.832
	Összes fejezet (HUF)	114.645.005	80.258.845		Összes fejezet (HUF)	91.716.004	81.569.908
	Minösszesen fejezet	194.903.850			Minösszesen fejezet	173.285.912	

Fedezet (nettó Ft-ban): 21.617.938

Fedezet (%-ban): 11,09%

Központi irányítási-és egyéb általános költségek bemutatása

Munkakör	Létszám	Költség	Megjegyzés
Építési szakterület „MV-É” felelős műszaki vezető	1 fő	200.000 Ft	Árajánlat alapján
„Építmény villamossági szakterület” MV-ÉV” felelős műszaki vezető	1 fő	120.000 Ft	Árajánlat alapján

Munkakör	Létszám	Átlagos rezsioradíj	Napi munkaóra	Munkanapok száma	Költség	Megjegyzés
Építésvezető (saját munkaerő)	1 fő	6815 Ft/rezsioradíj	8 óra	193 nap	10.522.360 Ft	Kivitelezés teljes ideje alatt 270 naptári napból 193 munkanap alatt
Műszaki előkészítő (saját munkaerő)	1 fő	6815 Ft/rezsioradíj	8 óra	38,6 nap	2.104.472. Ft	Több projekt egyidejű részvétele mellett teljes munkaidő 20% -ára vetítve

Tevékenység megnevezése	Mennyiség	Költség	Megjegyzés
<p>Organizációs és egyéb általános felvonulási költségek, mint generálkivitelező további saját költségei:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Organizációs általános költségei, felvonulási terület előkészítése, kialakítása és fenntartása - C.A.R biztosítás díja - Fényképes és videódokumentáció készítése és átadása Megrendelő felé - Organizációs terv és ütemterv készítése és folyamatos aktualizálása, szerződéses feltételekben meghatározott módon, formában, tartalommal és példányban, valamennyi költségével együtt - Organizációs költségek a kivitelezés teljes idejére, időarányos gépköltség (autódaru, betonpumpa, teherfelvonó, emelő, stb) - Ideiglenes bekötő közműcsatlakozás 	1 ktg	6.000.000 Ft	Korábbi munkák utókalkulációjából visszanyert adatok alapján

<ul style="list-style-type: none"> k kialakítása almérővel, majd a kivitelezés végén visszabontás - Közüzemi díjak, víz használat építés idejére - munkavédelmi eszközök, berendezések, védőkorlátok létesítése - Ideiglenes kerítés és kapuk elhelyezése - Egyéb a kivitelezéshez kapcsolódó költségek, tervezési és előkészítő munkák, megvalósulási terv (266/2013.(VII.11.) Kormányrendelet szerint és átadásátvétel dokumentáció készítése - Mobil Wc bérleti díj elszámolása, szállítással, heti karbantartással és szükséges darabszámmal a kivitelezés időtartamára, a foglalkoztatott létszámhoz igazítva 			
Nettó mindösszesen			18.946.832 Ft

Ajánlati költségvetés

(...)

Ajánlati ár kiszámításához alkalmazott rezsioradíj összegének árindokolását alátámasztó részletes számítás

ÉVOSz által a 2023. évre ajánlott minimális építőipari rezsioradíj költségnevei és értékei(...)

Ajánlati ár kiszámításához alkalmazott rezsioradíj költségnevei és értékei:

S.sz.	Megnevezés	Ajánlati ár kiszámításakor alkalmazott rezsioradíj költségnevei és értékei
1.	Alapbér	2170 Ft
2.	Pótlékok kiegészítő fizetés	600 Ft
3.	Foglalkoztatói járulék: - szociális hozzájárulási adó 13%	360 Ft
4.	Szállásköltség	
5.	Csoportos személyszállítás	450 Ft
6.	Védőruha, védőfelszerelés	22 Ft

7.	Munkahelyi szolgáltatás	szociális	69 Ft
8.	Munkaegészségügyi szolgáltatás		84 Ft
9.	Munkavédelmi költség		32 Ft
10.	Ügyvitel, irányítás költség	munkahelyi	1118 Ft
11.	Rezsianyag, energia költség	munkahelyi	69 Ft
12.	Felvonulás, berendezés, létesítmények költsége	munkahelyi ideiglenes	19 Ft
13.	Szerszámhasználat		23 Ft
14.	Értécsökkenési leírás		65 Ft
15.	Nyomtatvány, Írószer		4 Ft
16.	Postaköltség		4 Ft
17.	Telefonköltség		5 Ft
18.	Bankköltség		9 Ft
19.	Egyéb szolgáltatás: minőségbiztosítás, környezetvédelem	-	3 Ft
20.	Kötelező adó, járulék: - iparűzési adó 2% - innovációs járulék 0,3 %		84 Ft
21.	Biztosítások		12 Ft
22.	1+21. Összesen		5206 ft
23.	Produktivitási érték(ledolgozott napok alapján)		87,50%
24.	Improduktív órák költsége (22. sor összesen X (1,00-23. sor))		561 Ft
25.	Veszteségidő aránya		6,50 %
26.	Veszteségidő költsége (22. sor összesen x 0,065)		338 Ft
27.	Elvárt eredmény		10,00%
28.	Elvárt eredmény értéke (22+24+26. sor összesen x 0,002)		620 Ft
29.	22+24+26+28. Minösszesen		6815 Ft

Az indokolás tartalmazta még a Szilvási Trans Kft. 11.359.012.-Ft /8.944.104.-Ft és a Szilvási Építő Kft. 184.651.620.-Ft /145.394.976.-Ft által készített árajánlatokat.

10. Az ajánlatkérő 2025. január 10. napján a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján kiegészítő árandokolást kért a kérelmezőtől a következők szerint.

„Ajánlattevő az előírt határidőben benyújtotta ár indoklását.

Az Ajánlatkérő megvizsgálta a benyújtott dokumentumokat és a Kbt. 72. § (3) bekezdése alapján a további kiegészítő árindokolást/indoklást kér az alábbiak szerint:

1.) Ajánlattevő az indoklásához csatolt valamennyi dokumentumát üzleti titoknak minősítette. A 2018. évi LIV. törvény 1. § (1) bekezdése szerint ahhoz, hogy egy adat üzleti titoknak minősüljön, az kell, hogy gazdasági tevékenységhez kapcsolódjon, nem lehet közismert, nem lehet az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára könnyen hozzáférhető, valamint vagyoni értékkel kell bírnia.

(...)

A fentiek alapján Ajánlatkérő a Kbt. 44. § (4) bekezdésében foglaltak alapján felhívja Ajánlattevőt a üzleti titokra vonatkozó indokolásának felülvizsgálatára, adott esetben egyes részek üzleti titokra vonatkozó feloldására, kiegészített dokumentum benyújtására.

2.) Ajánlattevő 2024.10.21. napján, határidőben, benyújtotta az ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatát. A benyújtott ajánlati dokumentáció EKR felületén található űrlapon az alábbi nyilatkozatot tette: „Kijelentem, hogy az eljárást megindító felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban foglalt valamennyi formai és tartalmi követelmény, utasítás, kikötés és műszaki leírás gondos áttanulmányozását követően – a Kbt. 66. § (2) bekezdése alapján – az eljárást megindító felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban foglalt valamennyi feltételt megismertük, megértettük és azokat fenntartások és korlátozások nélkül jelen nyilatkozattal elfogadjuk...”

A benyújtott ajánlati dokumentáció EKR felületén található űrlapon az alábbi nyilatkozatot tette:

„A Kbt. 66. § (6) bekezdés a) pontja alapján nyilatkozom, hogy a közbeszerzés tárgyának alábbiakban meghatározott részeivel (tevékenységeivel) összefüggésben kívánunk alvállalkozót igénybe venni:

MV-É felelős műszaki vezetői feladatok ellátása

MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátása”

A Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja alapján nyilatkozom, hogy a szerződés teljesítéséhez a fentiekben meghatározott részek (tevékenységek) tekintetében az alábbi alvállalkozókat kívánjuk igénybe venni, feltüntetve az alvállalkozók mellett a közbeszerzés tárgyának azon részét (tevékenységeket) is, amelynek teljesítésében a megjelölt alvállalkozó közreműködik, valamint az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya [amennyiben az ajánlat/részvételi jelentkezés benyújtásakor az alvállalkozó(k) már ismert (ek)]:.....

A közbeszerzés azon része (tevékenységei), amellyel összefüggésben alvállalkozót veszünk igénybe...

MV-É felelős műszaki vezetői feladatok ellátása,...

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5%

.....

MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátása,...

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5%”

Nyilatkozatában kizárólag a két „felelős műszaki vezetői feladatok” tevékenységet jelölte, meg mint alvállalkozói teljesítést.

Ajánlattevő 2024.10.21. napján benyújtott, ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlati ára 194.903 850,-Ft volt, mely alapján a Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontjában tett Nyilatkozata alapján az MV-É valamint az MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátásának díját (a megadott százalékos értékek alapján) egyaránt 974.519,25,-Ft összegben határozta meg.

Ajánlattevő 2024.12.30. napján benyújtott részletes árandokolásában azonban, a két felelős műszaki vezetői díjazását egyrészt eltérő összegben, másrészt jelentős mértékben kisebb (töredék értéken) összeggel adta meg.

3.) Annak ellenére, hogy az EKR felületén található úrlapon, a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) pontja szerinti nyilatkozatában alvállalkozói tevékenységként kizárólag a két felelős műszaki vezetői feladat tevékenységet jelölte meg, a 2024.12.30. napján benyújtott részletes árandokolásában nettó X-Ft összegben (8. Fejezeti részben) SZ. T. Kft.-ot, valamint nettó Y-Ft összegben (11. Fejezeti részben) SZ. É. Kft.-ot mint a teljesítésbe igénybe vett alvállalkozói munkát mutatott be.

Részletes árandokolásában tehát a teljes ajánlati árának több mint 70%-át alvállalkozói teljesítményként mutatta be.

Ajánlatkérő az Ajánlati dokumentáció „Útmutató” fejezet 5.12. pontjában az alábbiakat írta elő:

„A Kbt. 66. § (6) bekezdésére tekintettel Ajánlatkérő előírja, hogy az ajánlatban meg kell jelölni

a) a közbeszerzésnek azt a részét (részeit), amelynek teljesítéséhez az Ajánlattevő alvállalkozót kíván igénybe venni,

b) - az ezen részek tekintetében igénybe venni kívánt és az ajánlat benyújtásakor már ismert alvállalkozókat,

- a valamint az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát [az ajánlattevői teljesítésen belül az összes (ismert és nem ismert) alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát (a benyújtott részletes árazott költségvetés szerinti egyösszegű ajánlati árat alátámasztó értéket) kell megadni].”

Ajánlattevő a Kbt. 66. § (6) bekezdés tárgyában benyújtott nyilatkozatában alvállalkozói teljesítésként kizárólag felelős műszaki vezetői feladatok tárgyú tevékenységet jelölt meg, egyéb kivitelezői munkát nem jelölt.

4.) Ajánlatkérő a 2024. december 12. napján K-1469/2024 iktatószámom megküldött „Indoklás kérés aránytalanul alacsony ár tekintetében” tárgyú levelében az alábbiakat írta elő:
„Ajánlatkérő kéri, hogy az ajánlati ár indokolása esetében Ajánlattevő nyújtsa be objektív alapú, az ajánlati ár megalapozottságát tényekkel, számításokkal, adatokkal alátámasztó indoklását.

...

b) Ajánlattevők mutassák be az élőmunka-ráfordítás alapján kalkulált költségeket (jelen közbeszerzés tárgyára vonatkozó élőmunkaerő létszáma, bére, szakmák és képzettség szerinti megoszlása, kalkulált kivitelezési óraszámok vonatkozásában tételesen bemutatva), beleértve az ajánlattevőket az élőmunka vonatkozásában – jelen közbeszerzési eljárás időtartama alatt és annak teljesítése során – terhelő közterheket.

...

d) Ajánlattevők mutassák be a munkaszervezés során felmerülő költségeket, különös tekintettel a munkaeszközök és élőmunkaerő – kivitelezés helyszínére történő – szállításának költségeire, feltételeire, illetve az egyéb felmerülő költségekre (szállítási-, tárolási-, lerakási költségek, stb.).

..

Egyedi követelmények

.....

d) Amennyiben ajánlattevők bármely munkanemet a Kbt. 3. § 2. pont a)-c) alpontjai szerinti alvállalkozói kivételi körbe tartozó gazdasági szereplő bevonásával kívánnak teljesíteni

(különösen: gyártó, forgalmazó), úgy erre a tényre az indokolásban egyértelműen utalni szükséges és a közreműködői oldalon felmerülő díj- és költségelemeket objektív alapon kell indokolni és igazolni.

e) Ajánlattevők a b) pontban hivatkozott élőmunkaerő ismertetése körében térjenek ki a teljesítés során alkalmazni kívánt élőmunkaerő létszámára (figyelemmel az építőipari technológiai sorrendre, akár a beruházás szakaszaira szétbontva), az élőmunkaerő szakmák és képzettség szerinti megoszlására, továbbá a kalkulált kivitelezési óraszámokra (vagyis az élőmunka ráfordítás időigényére). Az indokolás tartalmazza, hogy az élőmunkaerőt ajánlattevők milyen jogviszony keretében kívánják bevonni a szerződés teljesítésébe (pl. saját munkavállaló, alvállalkozó, alvállalkozó munkavállalója stb.).

...

g) Ajánlattevő az anyagdíjakra vonatkozó árindokolásában elsődlegesen, de nem kizárólagosan az alábbiakra is térjen ki :

- beszállítói költségek (árajánlatokkal egységárakra vonatkozóan);
- szállítási költségek (saját vagy bérelt gépjármű, üzemanyag, biztosítás, fenntartási költségek vagy a beszállító által történő kiszállítás költségei);
- tárolási költségek;
- garanciális költségek;
- garancia miatt elvárt szakember rendelkezésre állási költségek;
- állagmegőrzés, vagyonvédelem.”

Ajánlattevő által 2024.12.30. napján benyújtott részletes árindoklás egyebek mellett nem tartalmazza az élőmunkaerő létszámát, bérét, szakmák és képzettség szerinti megoszlását, a kalkulált kivitelezési óraszámok tételes bemutatását. Indoklásában csupán egységre vonatkozóan adta meg a díjakat, így nem került bemutatásra az Ajánlattevő által levezetett 6.815,-Ft összegű rezsi óradíj jelen eljárás során történő konkrét alkalmazásának bemutatása. Indoklásában nem tért ki a beszállítói költségekre, szállítási költségekre, tárolási költségekre, garanciális költségekre garancia miatt elvárt szakember rendelkezésre állási költségekre, állagmegőrzés, vagyonvédelemi költségekre.

Az Ajánlattevői árindoklás 3/4 oldal d) pontja szerint „...Azontúl nyilatkozunk, hogy a Kbt. 3. § 2. pont a)-c) alpontjai szerinti alvállalkozói kivételi körbe tartozó gazdasági szereplő bevonásával kívánunk teljesíteni (különösen: gyártó, forgalmazó), mely tényre az indokolásban egyértelműen utalunk és a közreműködői oldalon felmerülő díj- és költségelemeket objektív alapon kell indokoljuk és igazoljuk.”, azonban Ajánlatkérő a benyújtott ár indoklásban gyártóra, forgalmazóra történő konkrét utalást, nem vélt felfedezni Ajánlatkérő kéri Ajánlattevőt nyilatkozatában mutassa be, hogyan kíván megfelelni Ajánlatkérő azon előírásának, mely szerint „Ajánlatkérő kéri, hogy az ajánlati ár indokolása esetében Ajánlattevő nyújtsa be objektív alapú, az ajánlati ár megalapozottságát tényekkel, számításokkal, adatokkal alátámasztó indoklását.”

11. A kérelmező 2025. január 15. napján nyújtotta be a kiegészítő árindoklását, melyben úgy nyilatkozott, hogy a 2024. december 30. napján benyújtott árindoklásra vonatkozó üzleti titok minősítést teljes mértékben feloldja. Egyidejűleg úgy nyilatkozott, hogy

„(...)

2. Ajánlattétel során az MV-É és MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátását az ajánlati árra vetítve 0,5-0,5 %-ban adtuk meg, azaz egyaránt 974 519,25 Ft összegben határoztuk meg. Az első körös 2024.12.30-i árindoklásban viszont a két felelős műszaki vezető díjazását ettől eltérő összegben adtuk. Az eltérés esetén a 2024.10.21-i ajánlat kötöttség részét képező Kbt. 66. (6) bekezdés b) pontjában tett nyilatkozat a mérvadó, mely

különbözetére a „Központi irányítási- és egyéb általános költségek bemutatásában” szereplő „Organizációs és egyéb általános felvonulási költségek, mint generálkivitelező további saját költségei” 6 000 000 Ft értékben kellő tartalékot biztosít, ezáltal az első körös 2024.12.30-i árindoklásban bemutatott 11 % fedezet továbbra is tartható. A Felelős műszaki vezetők ajánlatát tárgyi nyilatkozatunkhoz mellékeljük.

3. Ajánlattétel során a Kbt. 66. (6) bekezdés a) pontja szerinti nyilatkozatban alvállalkozói tevékenységként kizárólag a két felelős műszaki vezetői feladat tevékenységet jelöltük meg. Ezzel szemben a 2024.12.30. napján benyújtott részletes árindoklás szerint további alvállalkozói munkákat mutattunk be.

Ezzel kapcsolatosan az alábbi nyilatkozunk: Ajánlattétel kezdeti szakaszában az SZ. T. Kft. és SZ. É. Kft. ajánlatai rendelkezésre álltak, tehát az árképzés során input adatként kezeltük. Azonban Társaságunk az ajánlattétel fázisában még szabad kapacitás függvényében úgy gondolta, hogy az alvállalkozói ajánlatok tárgyát képező munkarészeket, a rendelkezésre álló alvállalkozói ajánlatok ellenére saját teljesítés keretében kívánjuk elvégezni.

Majd az ajánlattétel és az első körös árindoklás adás közötti időszakban megnövekedett megrendelői állományunk és ez alapján szűkölt szabad kapacitásunk ismeretében a két tárgyi alvállalkozói ajánlatot ismételten felülvizsgáltuk és Társaságunk úgy döntött, hogy nyertesség esetén alvállalkozóként kívánja bevonni őket az ajánlati kötöttségben vállalt kötelezettségeink, határidőben történő teljesíthetősége, ill. tarthatósága érdekében. Amely úgy gondoljuk, hogy az Ajánlatkérő és a nyertes Ajánlattevő közös érdeke.

Összegezve: 2024.12.30. napján benyújtott részletes árindoklásban szerint további alvállalkozói ajánlatokat, így a részletes árindoklást továbbra is fenntartjuk. Ezzel is igazolva ajánlatunk életszerűségét, rentabilitását, nyereségességét.

4. Társaságunk az Ajánlatkérő a 2024. december 12. napján K-1469/2024 iktatószámon megküldött „Indoklás kérés aránytalanul alacsony ár tekintetében” tárgyú levelében előírtaknak maradéktalanul eleget tett.

Felhívom az Ajánlatkérő figyelmét, hogy kellő műszaki ismeretek mellett az árindoklás mellékleteiből Kbt. irányelvei szerint egzakt módon és egyértelműen meghatározott, valamint mindenre kitér, amit az árindoklásban kémelek.

Munkaszervezés során felmerülő költségek:

- Munkaeszközök és élőmunkaerő: nettó 12 626 832 Ft
- Organizációs és egyéb általános felvonulási költségek, mint generálkivitelező további saját költségei: nettó 4 370 962 Ft, amely az alábbiakat tartalmazza:
 - Organizációs általános költségei, felvonulási terület előkészítése, kialakítása és fenntartása - C.A.R. biztosítás díja
 - Fényképes és videódokumentáció készítése és átadása Megrendelő felé.
 - Organizációs terv és ütemterv készítése és folyamatos aktualizálása, szerződéses feltételekben meghatározott módon, formában, tartalommal és példányban, valamennyi költségével együtt
 - Organizációs költségek a kivitelezés teljes idejére, időarányos gépköltség (autódaru, betonpumpa, teherfelvonó, emelő, stb.) - Ideiglenes bekötő közműcsatlakozások kialakítása almérővel, majd a kivitelezés végén visszabontás
 - Közüzemi díjak, víz használat építés idejére - Munkavédelmi eszközök, berendezések, védőkorlátok létesítése
 - Ideiglenes kerítés és kapuk elhelyezése
 - Egyéb a kivitelezéshez kapcsolódó költségek, tervezési és előkészítő munkák, megvalósulási terv (266/2013. (VII. 11.) Kormányrendelet szerint és átadás—átvételi dokumentáció készítése

- Mobil WC bérleti díj elszámolása, szállítással, heti karbantartással és szükséges darabszámmal a kivitelezés teljes időtartamára, a foglalkoztatott létszámhoz igazítva

Alvállalkozói költségek: nettó 155 928 11 8 Ft, melyből

- o FMV költségek: nettó 1 949 038 Ft

További kivitelezési munkára irányuló alvállalkozói költségek: nettó 153 979 080 Ft, melyből

- Anyagköltség, szállítással, tárolással: nettó: 91 716 004 Ft
- Munkadíj, vállalt garanciális és minden járulékos költségekkel együtt: 62 263 076 Ft

Ahogy az az árandokolásból is kiderül az alkalmazott saját élő munkaerő alkalmazása a következő szerint alakul:

1. 1 fő építésvezető: Kivitelezés teljes ideje alatt 270 naptári naphól 193 munkanap alatt napi 8 órában összesen: 1 544 óraszámban

2. 1 fő műszaki előkészítő: Kivitelezés teljes ideje alatt 270 naptári naphól 193 munkanap 20 %-ában, azaz 38,6 munkanap alatt napi 8 órában összesen: 309 óraszámban
Mindez 6 815 Ft rezsioradíjjal számolva, ami minden ÉVOSZ által ajánlott minimális építőipari rezsioradíj költségnemre kitér.

Árandokolásunk szintén tételesen kitér tételesen minden gazdasági szereplő bevonására, mint Alvállalkozó, kizárólag saját anyagbiztosítás mellett, mely minden közreműködő felmerülő díját tartalmazza. Árandoklás költségvetési tételként meghatározza, hol kíván nevesített alvállalkozót bevonni.

Összegezve: Ajánlattevő árandokolásában minden költségvetési tételre részletesen bemutatta, hogyan kíván megfelelni Ajánlatkérő azon előírásának, mely szerint „Ajánlatkérő kéri, hogy az ajánlati ár indokolása esetében Ajánlattevő nyújtsa be objektív alapú, az ajánlati ár megalapozottságát tényekkel, számításokkal, adatokkal alátámasztó indokolását”

Fentiekben tett nyilatkozatunkkal és a korábbi árandokolásunkkal a Kbt. irányelvei alapján megfelelő indoklással eleget tettünk az indoklaskérésben foglaltaknak, ezáltal kellő gondossággal és megnyugtató módon igazoltuk az ajánlatunk eredményességét. Mindezek alapján kérjük az árandokolásunk elfogadását.”

Kérelmező indokolásának mellékletként benyújtotta MV-É felelős műszaki vezetői feladatok ellátására vonatkozó árajánlatát és MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátására vonatkozó árajánlatát is, melyek szerint a szakemberek külön-külön nettó 974.519 Ft +ÁFA összegért vállalták a feladatellátást.

12. Az ajánlatkérő 2025. január 27. napján küldte meg az összegezést az ajánlattevők részére, mely szerint a közbeszerzési eljárás eredményes volt. Az összegezés V.2.6) pontja szerint a nyertes ajánlattevő a Fegyverneki Területfejlesztő Központ- és Mérnökiroda Kft. lett. Az összegezés V.2.11) pontja szerint érvénytelen ajánlatot nyújtott be a Bőjtös-Bau Kft., a Lisznyai Építőipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a Manzard Construct Kft., a Denco Klimatechnikai Szolgáltató Kft. a J and J Construction Kft., a Lad-Ép Építőipari Tervező, Kivitelező és Kereskedelmi Kft., a ZOLÉPFER Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. a Károlyház Kft. valamint a kérelmező.

13. A kérelmező esetében az érvénytelenítés jogcíme a Kbt. 73.§ (1) bekezdés e) pontja és a Kbt. 73.§ (2) bekezdése volt. Az érvénytelenség indokaként az összegezés V.2.11) pontjában és annak folytatásaként a VI.1.7) pontban a következők szerepeltek:

„Ajánlatkérő 2025. január 10. napján kiküldött K-1480/2025 iktatószámú „Indoklás kérés aránytalanul alacsony ár 2, valamint felvilágosítás kérés” tárgyú levelére határidőben megküldte válaszát.

1.) Válaszában Ajánlatkérő azon felvilágosítási kérésére, mely szerint az Ajánlattevő 2024.10.21. ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatában a Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozatában a „közbeszerzés azon része (tevékenységei), amellyel összefüggésben alvállalkozót veszünk igénybe...

MV-É felelős műszaki vezetői feladatok ellátása,...

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5%

.....

MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátása,...

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5%” választ adta, mely értékek a benyújtott, ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlati ára 194.903 850,-Ft figyelembevétele alapján a felelős műszaki vezetői feladatok ellátásának díja egyaránt 974.519,25,-Ft összeget képvisel.

A 2024.12.30. napján benyújtott részletes áringokolásában azonban, az MV-É szakember díját 200.000,-Ft, az MV-ÉV szakember díját 120.000,-Ft összegben mutatta be. Az Ajánlatkérő ellenmondást feloldó felvilágosítás kérésére az alábbi nyilatkozatot tette:

„...Ajánlattétel során az MV-É és MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátását az ajánlati árra vetítve 0,5-0,5 %-ban adtuk meg, azaz egyaránt 974 519,25 Ft összegben határoztuk meg.

Az első körös 2024.12.30-i áringoklásban viszont a két felelős műszaki vezető díjazását ettől eltérő összegben adtuk. Az eltérés esetén a 2024.10.21-i ajánlat kötöttség részét képező Kbt.66. § (6) bekezdés b) pontjában tett nyilatkozat a mérvadó, mely különbözetére a „Központi irányítási- és egyéb általános költségek bemutatásában” szereplő „Organizációs és egyéb általános felvonulási költségek, mint generálkivitelező további saját költségei” 6 000 000 Ft értékben kellő tartalékot biztosít, ezáltal az első körös 2024.12.30-i áringoklásban bemutatott 11,09 % fedezet továbbra is tartható...”

Döntőbizottság D.4/2019. számú – a Fővárosi Törvényszék 103.K.700.175/2019/10. számú ítéletével megerősített – határozata szerint, amelyben a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (3) /valódiság elve/ és (7) /összemérés elve/ bekezdéseiben megjelenő számviteli alapelvekből vezette le a Döntőbizottság azt, hogy az indoklás objektivitásának előfeltétele a költségeknek a tényleges felmerülési helyükön való kalkulálása, feltüntetése. A Döntőbizottság ebben az ügyben – többek között - azért utasította el a kérelmezőnek az ajánlata érvénytelenné minősítésével kapcsolatos jogorvoslati kérelmét, mert kiegészítő áringoklásában nemcsak megengedett módon magyarázta, illetve kiegészítette, pontosította a korábbi indoklását, hanem jelentős mértékben megváltoztatta az eredeti áringoklás számszaki adatait, hivatkozási alapját, költségelem kalkulációját

A Döntőbizottság a - 103.K.700.964./2018/9. számú törvényszéki ítélettel is „megerősített” - D.380/2018. számú határozatában arra az álláspontra helyezkedett, hogy az áringoklás során megjelölt tartalékok nem képezhetik egyéb deklarált, de esetlegesen rosszul kalkulált költségek forrását, mert a keresztfinanszírozás tilalma akként is érvényesül, hogy az adott költségeket a felmerülésük helye szerint szükséges kezelni és ezáltal pl. egy bérköltséggel kapcsolatos hiány nem orvosolható a tartalékból való feltöltés, átcsoportosítás révén.

Közbeszerzési Döntőbizottság D.4/19/2019 sz. határozata szerint:

„57.az ajánlattevőknek az áringoklásaikban minden költséget ott kell kalkulálniuk, feltüntetniük, ahol az ténylegesen felmerül, ellenkező esetben a keresztfinanszírozás tervezésével az indoklás nem minősülhet objektív alapúnak.....”

„61. A Döntőbizottság hangsúlyozza, hogy az indokolás meg nem felelősége nem pusztán azt jelenti, hogy az adatok számszaki levezetése alapján az állapítható meg, hogy a megajánlott ár aránytalanul alacsony, hanem egyéb aspektusból – jelen esetben az adatok módosítása, változtatása és egyéb számszaki eltérések miatt – nem megfelelő a kérelmező indokolása. Ilyen eset, ha az ajánlattevő az árindokolások során az abban foglalt adatokat módosítja, az egyes költségelemeket átírja, újabb elemekkel bővíti. Amennyiben csupán magyarázza, kiegészíti a már megadott árindokolást, az önmagában nem vezet az ajánlat érvénytelenségének megállapításához, viszont egyes költségtelek mértékének, valamint az összköltséghez és az ajánlati árhoz viszonyított arányának módosítása nem tekinthető objektív alapú indokolásnak.

2.) Ajánlatkérő azon ellentmondás kiegészítő felvilágosítási keretében történő feloldására, mely szerint az Ajánlattevő 2024.10.21. ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatában a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontja szerinti nyilatkozatában alvállalkozói tevékenységként kizárólag a két felelős műszaki vezetői feladat tevékenységet jelölt meg, a 2024.12.30. napján benyújtott részletes árindokolásában már a SZILVÁSI TRANS Kft. 8.944.104,-Ft összegű, a SZILVÁSI ÉPÍTŐ Kft. 145.394.976,-Ft összegű, mindösszesen nettó 157.339.080,-Ft összegű alvállalkozói teljesítést mutatott be, amely a teljes ajánlati ár 74,598%-a, Ajánlattevő a következő választ nyújtotta:

„ Ajánlattétel kezdeti szakaszában az SZ. T Kft. és SZ. É. Kft. ajánlatai rendelkezésre álltak, tehát az árképzés során input adatként kezeltük. Azonban Társaságunk az ajánlattétel fázisában még szabad kapacitás függvényében úgy gondolta, hogy az alvállalkozói ajánlatok tárgyát képező munkarészeket, a rendelkezésre álló alvállalkozói ajánlatok ellenére saját teljesítés keretében kívánjuk elvégezni. Majd az ajánlattétel és az első körös árindoklás adás közötti időszakban megnövekedett megrendelői állományunk és ez alapján szűkölt szabad kapacitásunk ismeretében a két tárgyi alvállalkozói ajánlatot ismételten felülvizsgáltuk és Társaságunk úgy döntött, hogy nyertesség esetén alvállalkozóként kívánja bevonni őket az ajánlati kötöttségben vállalt kötelezettségeink, határidőben történő teljesíthetősége, ill. tarthatósága érdekében. Amely úgy gondoljuk, hogy az Ajánlatkérő és a nyertes Ajánlattevő közös érdeke.”

A fentiek alapján ajánlattevő tájékoztatta Ajánlatkérőt, hogy a később Alvállalkozóként megjelölt Gazdasági szereplők árajánlatát az árképzése során input adatként kezelte, azonban az ajánlattétel fázisában még úgy gondolta, hogy az alvállalkozói ajánlatok tárgyát képező munkarészeket (részletes árindokolása alapján), saját teljesítés keretében kívánja elvégezni, tehát a részletes árajánlatában valamennyi költséggel (anyag és munkadíj) mint saját teljesítéssel számolt, azonban a részletes árindokolásában már mindösszesen 4 tételt végez saját teljesítésben (• Munkaszervezéssorán felmerülő költségek:

Munkaeszközök és élőmunkaerő: nettó 12.626. 832,- Ft,

Organizációs és egyéb általános felvonulási költségek, mint generálkivitelező további saját költségei: nettó 4 370 962 Ft.

Ajánlattevő 2024.12.30. napján benyújtott részletes árindokolásában 2. sz. mellékletként benyújtotta az „Ajánlati ár kiszámításakor alkalmazott rezsióradíj összegének árindoklását alátámasztó részletes számítás” tárgyú dokumentumát, melyek egyebek mellett pl. tartalmazzák a konkrét munkálatokra vonatkozó iparüzési adó 2 % ,innovációs járulék 0,3 % stb. költségek mértékét, mint saját teljesítésen alapuló költségeket, annak ellenére, hogy a saját teljesítés csupán nettó 16.997.794,-Ft.

Ajánlatkérő kiegészítő árindoklás kérésében egyebek mellett azt is előírta, (melyekre Ajánlattevő árindokolásaiban részleteiben nem tért ki) hogy Ajánlattevő a konkrét

munkálatokra vonatkozóan mutassa be a jelen közbeszerzés tárgyára vonatkozó élmunkaerő létszáma, bére, szakmák és képzettség szerinti megoszlása, kalkulált kivitelezési óraszámok vonatkozásában tételesen bemutattva, beleértve az ajánlattevőket az élmunka vonatkozásában – jelen közbeszerzési eljárás időtartama alatt és annak teljesítése során – terhelő közterheket. A fentiek alapján Ajánlattevő árándokolása nem tekinthető objektív alapú árándokolásnak.

A Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítéletében rámutatott, amennyiben ajánlatkérő indokoláskérése egyértelmű a tekintetben, hogy mely ajánlati elemek vonatkozásában és milyen információk megadását várja el, és ajánlattevő nem adja meg a kért információkat, ajánlatkérőnek nem kell további tájékoztatáskérés keretében bekérni az ár megalapozottságának megítéléséhez szükséges adatokat. A további tájékoztatáskérésre csak az ajánlattevő által megadott indokolás tekintetében kerülhet sor.

A hiánypótlás jogintézménye ezen kérdéskörben pedig nem alkalmazható, mert az az ajánlati felhívásban, dokumentációban, jogszabályokban előírt, az ajánlatból hiányzó dokumentumok benyújtásának pótlására, vagy azok tartalmi hiányának pótlására vonatkozik. A Kbt. 71. § (3) bekezdése szerint a hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak, vagyis az ajánlatban lévő hiány pótlására irányulhat, azonban az aránytalanul alacsony ár tekintetében benyújtott indokolásban nem szereplő adatokra nem terjed ki.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója az aránytalanul alacsony ár vizsgálatával kapcsolatban (2024. szeptember 12.) egyebek mellett az alábbiakat rögzíti:

„...Döntőbizottság a D.288/14/2023. számú határozatában rögzítette, hogy az indokolás akkor sem felel meg a Kbt. előírásainak, ha csak általánosságban tartalmazza a teljesítéshez szükséges szakemberek bérét, de az nem kerül feltüntetésre, hogy az adott szakemberek, az adott feladatot mennyi idő alatt fogják elvégezni és ezért konkrétan milyen összegű bérezést fognak kapni. ...”

A jogorvoslati kérelem és a kérelmező észrevételei

14. A kérelmező 2025. február 6. napján nyújtotta be jogorvoslati kérelmét, melyben úgy nyilatkozott, hogy az ajánlatkérő a Kbt. 72. § szerinti árándoklás kérés jogintézményének nem megfelelő alkalmazásával jogsértést követett el, és téves döntést hozott, amikor a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja, valamint a Kbt. 73. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenségi okot alkalmazta a kérelmezővel szemben. Kérte, hogy a Döntőbizottság semmisítse meg az ajánlatkérő azon döntését, melyben a kérelmező ajánlatát érvénytelennek nyilvánította és kérte, hogy a kérelmező ajánlatát -mint a legjobb ár-érték arányú és teljesíthető ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatot- nyertesként hirdesse ki.
15. Az első kérelmi elemében kifejtette, hogy az összegezés semmilyen indokot nem tartalmazott a Kbt. 72. § (1) bekezdés e) pontja szerinti érvénytelenítési ok kapcsán. Előadta, hogy az írásbeli összegezésben az érvénytelenség indokaként meghatározott tényállítás, valamint jogi érvelés kizárólag az aránytalanul alacsony ár tekintetében tartalmaz indokolást, más érvénytelenségi ok tekintetében nem. Részletesen ismertette az összegezésben foglaltakat, és hivatkozott a Kbt. Nagykommentárjára az egyes ajánlatkérői –beleértve az összegezésben szereplő- döntések indokolásával kapcsolatos elvárások körében, különös tekintettel az érvénytelenségi ok indokolására.

16. Ekörben utalt a Döntőbizottság D.372/10/2017. számú határozatára, melyre hivatkozással állította, hogy az összegezésben az ajánlatkérő részletes, egyértelmű és világos indokát köteles adni az érvénytelenség, kizárás megállapításának (az ok, körülmény és az érvénytelenség megállapításával kapcsolatos összefüggések megjelölésével), ugyanis az arra jogosultaknak ennek alapján kell eldönteniük, hogy az ajánlatkérő döntésével szemben az esetlegesen jogsértő bírálat, valamint értékelés miatt előzetes vitarendezési vagy jogorvoslati kérelmet terjesztenek-e elő. A közölt indokok alapján mérlegelhetik azt is, hogy a bírálat/értékelés – álláspontjuk szerint – összhangban áll-e a Kbt. rendelkezéseivel, valamint a felhívásban és az egyéb közbeszerzési dokumentumokban tett előírásokkal (ideértve azt is, hogy az ajánlatkérő valóban csak a felhívásban, illetve az egyéb közbeszerzési dokumentumokban rögzített követelményeket vette-e figyelembe az érvénytelenség megállapítása során).
17. Hivatkozott továbbá a Döntőbizottság D.12/17/2014. számú határozatára, mely szerint: „Az érvénytelenség indokolásának lehetővé kell tennie azt az érvénytelenné nyilvánított ajánlattevő számára, hogy jogorvoslati jogait érvényesítse, a Döntőbizottság számára pedig azt, hogy a felülvizsgálati jogkörét gyakorolja; valamint a Döntőbizottság D.413/12/2012. számú döntésére, melyben a Döntőbizottság rögzítette a véleménye szerint jelen eljárás esetében az ajánlatkérő tekintetében is érvényes rendelkezést, miszerint az adott ajánlatkérőnek nincs lehetősége arra, hogy jogorvoslati eljárás keretén belül indoklást adjon elő, vagy az érvénytelenség körében leírtakat kiegészítse.
18. Állította, hogy az ajánlatkérő Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerinti indoklásának teljeskörű hiánya semmilyen módon nem felel meg a Kbt. által meghatározott részletes indoklás követelményének. Ebbéli ajánlatkérői eljárásnak köszönhetően pedig nem tudott abba a helyzetbe se kerülni, hogy tudomást szerezzen arról, hogy az aránytalanul alacsony ár kérdéskörén túl, milyen indokok miatt került még az ajánlata érvénytelenségének megállapítása, azaz az ajánlata milyen egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.
19. A kérelmező a második kérelmi elem körében úgy nyilatkozott, hogy az ajánlatkérő helytelenül minősítette a Kbt. 73.§ (2) bekezdése alapján az ajánlatát érvénytelennek, ugyanis állítása szerint az ajánlata nem tartalmaz aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást.
20. Részletesen ismertette és bemutatta a benyújtott ajánlatok esetében az ajánlattevői árak és a becsült érték közötti %-os eltéréseket. Fenntartotta, hogy a becsült érték között 12,94 %-os eltérés és a beérkezett (a kérelmezőén kívüli) ajánlatok átlagárától 13,63 %-os eltérés nem tekinthető lényegesnek, így véleménye szerint ez nem alapozta meg az irreálisan alacsony és teljesíthetetlen feltételek körében a vizsgálatot, majd erre hivatkozással az ajánlata érvénytelenítését.
21. Ennek alapján kifogásolta az árandoklás kérés kiküldésének jogszerűségét, tekintettel arra, hogy a százalékos eltérések alapján annak jogalapja nem állt fenn, mivel véleménye szerint az kizárólag a kérelmező ajánlatának érvénytelenítésére szolgált. Állította, hogy az ajánlatkérő jogellenesen állapította meg az ajánlata aránytalanul alacsony jellegét, ezáltal az ajánlata érvénytelenségét, annak ellenére, hogy az nem tartalmaz irreálisan alacsony, teljesíthetetlen vállalást.

22. Ekörben hivatkozott a Kbt. 72.§ (1) bekezdésére, valamint irányadó gyakorlatként utalt a Döntőbizottság D.237/27/2023. számú és D.196/18/2023. számú döntéseire.
Az árendoklás kérés és adás tartalmát illetően hivatkozott a Döntőbizottság – a Fővárosi Törvényszék 103.K.700.175/2019/10. számú ítéletével „megerősített” –D.4/2019. számú és - a Fővárosi Törvényszék 103.K.700.964./2018/9. számú ítéletével „megerősített”- D.380/2018. számú határozataira.
23. A kérelmező a harmadik kérelmi elemként kifogásolta az ajánlatkérő Kbt. 72. § szerinti árendoklás-kérelmi gyakorlatát a közbeszerzési eljárásban.
24. Állította, hogy a felvilágosítás nyújtását megfelelően határidőn belül megtette, melyben fenntartotta az ajánlati kööttség keretében a felelős műszaki vezetők vonatkozásában tett Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozatot, mégha az a „tervezett” alvállalkozók igénybeviteléről rendelkezik; megjegyvezve, hogy az alvállalkozók személye pedig folyamatosan, akár a teljesítés alatt is változhat. Előadta, hogy az árendoklásának minden esetben az ajánlati kööttséggel terhelt ajánlati tartalom szerint kell alátámasztani az ár megalapozottságát, melynek eleget tett. Hangsúlyozta, hogy ha az ajánlattevő a kiegészítő árendoklásában az ellentmondás feloldása érdekében pontosításokat, átcsoportosításokat hajt végre, az nem minősül a megajánlás módosításának. Emellett úgy nyilatkozott, hogy nem írt át semmilyen költségelemet, hanem az ajánlati kööttség szerinti ajánlatát támasztotta alá a kiegészítő árendoklásában. Meglátása szerint az ajánlatkérő érvelése szerint ajánlattevő nem is tudott volna eleget tenni a felvilágosítás kérésnek, hiszen ha az ajánlattevő az árendoklás kérést követően csökkentette volna a felelős műszaki vezető díját azzal összhangba, akkor az eredeti ajánlathoz viszonyítva azt minősítette volt „átcsoportosításnak” az ajánlatkérő, mely szembe megy a Kbt. 2. § (3) bekezdése szerinti alapelvvel. Leszögezte, hogy a felelős műszaki vezetők díja a 194.903.850,- Ft megajánláshoz képest nem jelentős 1 %-ot lefedő rész, tehát aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz (Kbt. 72. §)
25. Előadta, hogy az ajánlata benyújtásakor még úgy vélte nem kíván alvállalkozót igénybe venni, azonban van a lehetőség, hogy később e körben más döntést hozzon, még a teljesítés szakaszában is. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ajánlatkérő nem írta elő a Kbt. 65. § (10) bekezdését, azaz a Kbt. 138. § (3) bekezdése alapján nem korlátozhatta alvállalkozó bevonását, így nem kifogásolhatja, hogy alvállalkozói bevonás esetén jelentősebb az alvállalkozói teljesítési arány, mint az ajánlattevői.
26. Erre való tekintettel kifogásolta, hogy az összegezésben csupán annyi szerepelt, hogy „a fentiek alapján ajánlattevő tájékoztatta Ajánlatkérőt, hogy a később Alvállalkozóként megjelölt Gazdasági szereplők árajánlatát az árképzése során input adatként kezelte, azonban az ajánlattétel fázisában még úgy gondolta, hogy az alvállalkozói ajánlatok tárgyát képező munkarészeket (részletes árendoklása alapján), saját teljesítés keretében kívánja elvégezni, tehát a részletes árajánlatában valamennyi költséggel (anyag és munkadíj) mint saját teljesítéssel számolt, azonban a részletes árendoklásában már mindösszesen 4 tételt végez saját teljesítésben”- de, hogy ez miért nem elfogadható és miért vezet az ajánlat érvénytelené nyilvánításához arra az összegezés nem tért ki, ahogy arra sem, hogy ezen indok alapján a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja vagy a Kbt. 73. § (2) bekezdése szerinti érvénytelenítést kívánta megállapítani.

27. Véleménye szerint az árandoklásban és a kiegészítő árandokolásban részletesen, világosan, objektív módon és az ajánlatkérő előírásainak megfelelő mértékben bemutatta, hogy a kérdéses tételeket melyik tételbe és hogyan árazta be, azokat megfelelően alátámasztotta és igazolta, tehát teljeskörű indoklást adott elő, amit felvilágosítás-nyújtás keretében is kiegészített.
28. Ekörben utalt a Döntőbizottság D.288/14/2023. számú határozatára és a Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítéletére, valamint a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatójára az aránytalanul alacsony ár vizsgálatával kapcsolatban.
29. A kérelmező az 1.444.319,-Ft igazgatási szolgáltatási díj megfizetését igazolta.
30. A Döntőbizottság felhívására úgy nyilatkozott, hogy a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pont szerinti érvénytelenség megállapításakor szintén –az összegezésben is hivatkozott- Fővárosi Törvényszék 103.K.700.964/2018/9. számú ítéletében foglaltak alapján járt el, mely szerint „...az ajánlat teljesíthetőségét és a jogszabályoknak való megfelelését az ajánlattétel időpontjában, az ajánlatban rögzített adatok alapján kell megítélni..”
31. Állította, hogy az ajánlati dokumentáció „Útmutató” fejezet 5.12. pontjában kifejezetten előírta, hogy „a Kbt. 66. § (6) bekezdésére tekintettel Ajánlatkérő előírja, hogy az ajánlatban meg kell jelölni
(...)
b) a valamint az ajánlattevői teljesítésen belül az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát [az ajánlattevői teljesítésen belül az összes (ismert és nem ismert) alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát (*a benyújtott részletes árazott költségvetés szerinti egyösszegű ajánlati árat alátámasztó értéket*) kell megadni].”
- Ezzel szemben az ajánlattevő a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontjaiban benyújtott nyilatkozatában alvállalkozói teljesítésként kizárólag felelős műszaki vezetői feladatok tárgyú tevékenységet jelölt meg, egyéb kivitelezői munkát nem jelölt. Az alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos arányát mindösszesen 1% -ban adta meg, a részletes árandokolásában azonban a tervezett alvállalkozói teljesítmény mértéke a teljes ajánlati árának 80%-a.
32. Hivatkozott a Döntőbizottság D.179/19/2020. számú határozatára, melyre tekintettel álláspontja szerint az aránytalanul alacsony ár és annak indokolása önálló jogintézmény, saját szabályozással bír a Kbt. rendszerén belül, így nem vonatkozik rá és nem alkalmazható a Kbt. 71. §-a szerinti hiánypótlás és felvilágosításkérés szabályai. Az erre való hivatkozások az aránytalanul alacsony ár esetében nem relevánsak, nem vehetők figyelembe. Mindezek alapján állította, hogy a kérelmező ajánlata a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pont szerint érvénytelen, mivel nem felel meg a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételeknek.
33. A Döntőbizottság eljárásában észrevételezte, hogy az összegezés sehol nem tartalmazza azt, hogy maga a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontjaiban benyújtott nyilatkozat tartalmával összefüggésben nyilvánította volna az ajánlattevő az ajánlatát érvénytelennek a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján. Megismételte, hogy az indokolásnak részletesnek kell lennie, valamint meg kell jeleníteni azokat a tényeket, szempontokat, érveket és összefüggéseket, amelyek az ajánlatkérő döntése alapul, ekként biztosítható a gazdasági szereplők teljes körű

tájékoztatása az érvénytelenné nyilvánítás valós indokairól, és a döntés jogszabályi alapjáról. Állította, hogy az ajánlatkérő ezen elvárásnak nem tett eleget, így az ajánlatát a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján nem lehetett volna érvénytelennek nyilvánítani.

Kifogásolta, hogy amennyiben az ajánlatkérő aggályosnak tartotta az ajánlat részeként az alvállalkozókra vonatkozó, benyújtott nyilatkozatot, majd a kiegészítő árindoklás körében nyújtott teljeskörű felvilágosítást, hogy az nincs összhangba a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontja szerinti nyilatkozattal, akkor hiánypótlási felhívást kellett volna intézni az ajánlattevő felé annak érdekében, hogy a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontja szerinti nyilatkozatot hozza összhangba a kiegészítő árindoklás körében előadottakkal.

Fenntartotta, hogy az ajánlata nem volt indokolatlanul alacsony, különös tekintettel arra, hogy átalányára vonatkozott, és a becsült értéknél 12,94 %-al volt alacsonyabb. Ennek körében kifejtette, hogy átalányáras szerződés esetén nincs akadálya annak, hogy egyes tétel költsége máshol kerüljön beépítésre, amíg a teljes nettó ellenszolgáltatás alapján megállapíthatóan teljesíthető a kivitelezési munka, illetve átalányáras szerződés esetén a keresztfinanszírozás tilalmának sérelme is kizárható, sőt még hiánypótlás keretében a költségvetés pontosítására, javítására is van ebben az esetben lehetőség.

A fentiek alátámasztására hivatkozott a Kbt.-hez fűzött Nagykommentár vonatkozó részéreire. Előadta, hogy az élők munkát terhelő közterheket (foglalkoztatási járulék, szociális hozzájárulási adó 13%: 293,-Ft) az ajánlatában objektív alapú, számszaki levezetést tartalmazó tájékoztatásban bemutatta, így nem helytálló az ajánlatkérő azon megállapítása, hogy általánosságban a közterhek körében nem nyújtott volna tájékoztatást; állította, hogy megadta az árindoklás kérelemben kért élők munkát terhelő közterhek összegét. Megjegyezte, hogy ha az ajánlatkérő indoklás kérelemben más közteher összegére lett volna kíváncsi, akkor a túl általános árindoklás kérelemben szemben konkrét tétel megnevezésével kellett volna őt felhívnia azzal, hogy azon belül milyen közteher összegét mutassa ki.

Továbbra is fenntartotta, hogy ajánlata nem nyilvánítható a Kbt. 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelennek.

Az ajánlatkérő észrevételei

34. Az ajánlatkérő észrevételében az alaptalan kérelem elutasítását kérte a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján.
35. Az ügy érdemére vonatkozóan az első kérelmi elem tekintetében részletesen ismerte a közbeszerzési eljárásban tett eljárási cselekményeket, melyekre való tekintettel állította, hogy az összegezésében részletesen ismertette mindazon, a kérelmező által benyújtott árindokolásában/kiegészítő árindokolásában szereplő tényeket, adatokat, és az ezekre tett megállapításait. Állította, hogy ezek alapján a nyilvánosság részére is teljesen megismerhetővé tette az eljárás során tett eljárási cselekményeit, annak érdekében, hogy az ajánlattevők tisztában legyenek az ajánlatkérő döntésének tartalmával, adott esetben a jogorvoslati eljárásuk esetén egyértelműen meg tudják jelölni az általuk sérelmezett ajánlatkérői döntést.
36. A fentiek alátámasztására előadta: azon felvilágosítási kérésére, mely szerint a kérelmező 2024. október 21-i ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatának a Kbt. 66. § (6) bekezdés b) pontja szerinti nyilatkozatában az szerepelt, hogy „A közbeszerzés azon része (tevékenységei), amellyel összefüggésben alvállalkozót veszünk igénybe...
MV-É felelős műszaki vezetői feladatok ellátása,...

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5%

.....

MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátása,...

Alvállalkozói teljesítés tervezett százalékos aránya 0,5%”

a kérelmező úgy válaszolt, hogy a felelős műszaki vezetői feladatok ellátásának díja a benyújtott, ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlati ára (194.903 850,-Ft) figyelembevételével egyenként 974.519,25,-Ft összeget képvisel.

Ezzel szemben a kérelmező 2024. december 30. napján benyújtott részletes árendokolásában, az MV-É szakember díját 200.000,-Ft, az MV-ÉV szakember díját 120.000,-Ft összegben mutatta be.

37. Ezt követően az ajánlatkérő az ellenmondást feloldandó, felvilágosítás kérést intézett a kérelmező felé, aki válaszában az alábbi nyilatkozatot tette:

„Ajánlattétel során az MV-É és MV-ÉV felelős műszaki vezetői feladatok ellátását az ajánlati árra vetítve 0,5-0,5 %-ban adtuk meg, azaz egyaránt 974.519,25 Ft összegben határoztuk meg. Az első körös 2024.12.30-i árendoklásban viszont a két felelős műszaki vezető díjazását ettől eltérő összegben adtuk.

Az eltérés esetén a 2024.10.21-i ajánlat kötöttség részét képező Kbt.66. § (6) bekezdés b) pontjában tett nyilatkozat a mérvadó, mely különbözetére a „Központi irányítási- és egyéb általános költségek bemutatásában” szereplő „Organizációs és egyéb általános felvonulási költségek, mint generálkivitelező további saját költségei” 6.000.000,-Ft értékben kellő tartalékot biztosít, ezáltal az első körös 2024.12.30-i árendoklásban bemutatott 11,09 % fedezet továbbra is tartható...”

38. Ismertette továbbá, hogy kiegészítő felvilágosításkérésben kérte feloldani, hogy a kérelmező 2024. október 21-i, ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatának a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) és b) pontja szerinti nyilatkozatában alvállalkozói tevékenységként kizárólag a két felelős műszaki vezetői feladat tevékenységet jelölt meg; ezzel szemben a 2024. december 30. napján benyújtott részletes árendoklásában már a SZILVÁSI TRANS Kft. 8.944.104,-Ft összegű, a SZILVÁSI ÉPÍTŐ Kft. 145.394.976,- Ft összegű, mindösszesen nettó 157.339.080,-Ft összegű alvállalkozói teljesítést mutatott be, amely a teljes ajánlati ár 74,598%-a.

39. Mindezek alapján fenntartotta, hogy az ellentmondásokat a kérelmező nem oldotta fel, a kérelmező árendoklása nem tekinthető objektív alapú árendokolásnak, amit alátámasztott az összegezésben szereplő, általa hivatkozott bírósági és döntőbizottsági gyakorlat is.

40. A második és a harmadik kérelmi elem körében úgy nyilatkozott, hogy véleménye szerint jogszerűen alkalmazta a Kbt. 72.§ (1) és (3) bekezdése szerint indoklaskérést.

41. Ennek alátámasztására előadta, hogy a 2024. december 12-i, a Kbt.72.§ (1) bekezdés szerinti indoklás kérésében egyebek mellett az alábbiakat is előírta (4. oldal): „h.) Tekintettel arra, hogy jelen közbeszerzés tárgyának teljesítés határideje a munkaterület átadás-átvételének napjától számított 270 nap, vagyis az a következő évre áthúzódó teljesítést igényel, Ajánlattevő mutassa be, hogy árképzése során az elmúlt évek tapasztalatai alapján hogyan vette figyelembe a várható infláció és minimálbér/bérminimum emelkedés összegét.” Rámutatott arra, hogy az eljárásában az ajánlatok benyújtási határideje 2024. október 21. napja volt. A beadási határidőt követően jelent meg az ajánlott építőipari rezsióradíj mértékéről szóló 44/2024. (XII. 20.) ÉKM rendelet, melynek hatályba lépési időpontja 2024. december 26. napja volt (melyben szereplő minimálbér várható mértékéről a Versenyszféra és

a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma (VKF) már novemberben részletes tájékoztatót adott ki). Az új, ajánlott építőipari rezsioradíj mértéke 15,5% mértékű növekedést eredményezett az ajánlat benyújtásakor érvényes ajánlott építőipari rezsioradíj mértékéhez képest.

42. Állította, hogy a kérelmező ajánlati ára (194.903.850,-Ft) -12,94 %-al eltért a becsült érték nagyságától és -13,63%-al tér el a beérkezett ajánlatok átlag árától, ami nem csak százalékában, de összegében is (30.749.036-Ft) jelentősnek mondható, így joggal alapozta meg az ajánlatkérő azon eljárási cselekményét, amely során meg akart győződni arról, hogy a szerződés megajánlott áron valóban teljesíthető legyen. Mivel a beszerzés uniós forrásból finanszírozott, így fokozott érdeke fűződik ahhoz, hogy a megadott áron a szerződés megfelelően, határidőre, szerződésmódosítás nélkül megvalósítható legyen, és kifejezetten el kívánta kerülni azt a helyzetet, hogy az ajánlattevő által figyelembe nem vett üzleti kockázat, piaci hatás, stb. miatt a későbbiekben áremelési és szerződésmódosítási igény merüljön fel, megfelelően megalapozott és teljesíthető ár mellett lehetséges a nyertes ajánlattevővel a szerződéskötés.
43. Álláspontja szerint a kérelmező saját állítását cáfolta meg az alvállalkozó igénybevételével kapcsolatos kijelentéseivel, amikor az eljárásban úgy nyilatkozott, hogy a később alvállalkozóként megjelölt gazdasági szereplők árajánlatát az árképzése során input adatként kezelte, azonban az ajánlattétel fázisában még úgy gondolta, hogy az alvállalkozói ajánlatok tárgyát képező munkarészeket (részletes árindokolása alapján), saját teljesítés keretében kívánja elvégezni, tehát a részletes árajánlatában valamennyi költséggel (anyag és munkadíj) mint saját teljesítéssel számolt. Ezzel szemben a részletes árindokolásában foglaltak szerint már mindösszesen 4 tételt végez saját teljesítésben („Munkaszervezéssorán felmerülő költségek: Munkaeszközök és élőmunkaerő: nettó 12.626.832,- Ft; Organizációs és egyéb általános felvonulási költségek, mint generálkivitelező további saját költségei: nettó 4 370 962 Ft”).
44. Véleménye szerint az előbbieik alapján a kérelmező az ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatában egyebek mellett valamennyi, a közbeszerzés tárgyára vonatkozó élőmunkaerő létszámot, azok bérét szakmák és képzettség szerinti megoszlását, kalkulált kivitelezési óraszámokat, a közbeszerzési eljárás időtartama alatt és annak teljesítése során – terhelő közterheket mint saját, munkavállalói által történő teljesítésként kellett, hogy kalkulálja, azonban árindokolásában már jelentős mértékben eltérő, mindösszesen nettó 157.339.080,-Ft összegű alvállalkozói teljesítést mutatott be, amely a teljes ajánlati ár 74,598% -a volt.
45. Utalt arra, hogy az indoklás kérésében egyértelműen előírta (melyet a kérelmező a Kbt. rendelkezésiben meghatározott határidő alatt nem kifogásolt), hogy „b) Ajánlattevők mutassák be az élőmunka-ráfordítás alapján kalkulált költségeket (jelen közbeszerzés tárgyára vonatkozó élőmunkaerő létszáma, bére, szakmák és képzettség szerinti megoszlása, kalkulált kivitelezési óraszámok vonatkozásában tételesen bemutatva), beleértve az ajánlattevőket az élőmunka vonatkozásában – jelen közbeszerzési eljárás időtartama alatt és annak teljesítése során – terhelő közterheket.”
- Állította, hogy a kérelmező az árindokolásában ezzel szemben -egyebek mellett- egyáltalán nem tért ki az a b) pontban megfogalmazott azon előírásokra, mely szerint mutassa be az élőmunka-ráfordítás alapján kalkulált költségeket, jelen közbeszerzési eljárás időtartama alatt és annak teljesítése során terhelő közterheket (a közterheket csupán az általa csatolt

alkalmazott rezsioradíj számításában, mint az egy munkaóra számára számított érték mutatta be), élők munkaező létszámára, bérekre, szakmák és képzettség szerinti megoszlásában.

46. Mindezek alapján álláspontja szerint (melyet Fővárosi Törvényszék Kf.650.120/2014/8. számú ítélete is alátámaszt) a kérelmező kiegészítő árándokolása nem felelt meg az objektív alapú árándoklás feltételeinek; ebben az esetben a kérelmező megsértette az árándoklás objektivitásának követelményét, ezért ajánlata a Kbt. 73.§ (2) bekezdése, valamint a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontjára alapján érvénytelen.
47. A harmadik kérelmi elem körében a fentiek túl úgy nyilatkozott, hogy véleménye szerint a Kbt. 72.§-át érintő jogorvoslati kérelem elkésett.
48. Előadta, hogy az ajánlatkérő 2024. december 12. napján küldte meg a kérelmező részére a 72.§ (1) bekezdése szerinti indoklás kérését (tudomásra jutás napja 2024. december 12.); majd az ajánlatkérő 2025. január 10. napján küldte meg a kérelmező részére a 72.§ (3) bekezdése szerinti indoklás kérését (tudomásra jutás napja 2025. január 10.); ezt követően a kérelmező 2025. február 6. napján nyújtott be jogorvoslati kérelmét.
49. Hivatkozott a hatályos Kbt. 148.§ (3) bekezdésére, mely szerint a kérelem – a (4), (5) és (9) bekezdés szerinti eltéréssel – a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be. A Kbt. 148.§ (10) bekezdése alapján a (3)–(9) bekezdés szerinti határidők elmulasztása jogvesztéssel jár. Mindezek alapján álláspontja szerint a kérelmező Kbt.72.§ (1) bekezdése, valamint a Kbt. 72.§ (3) bekezdése szerinti vélelmezett jogorvoslati kérelme elkésettnek nyilvánul.
50. A Döntőbizottság eljárása során úgy nyilatkozott, hogy a kérelmező részletes árándokolásában 2. sz. mellékletként nyújtotta be az „Ajánlati ár kiszámításakor alkalmazott rezsioradíj összegének árándoklását alátámasztó részletes számítás” tárgyú dokumentumát, melyek egyebek mellett pl. tartalmazzák az iparüzési adó 2 %, innovációs járulék 0,3 % stb. költségek mértékét, mint saját teljesítésen alapuló költségeket. Állította, hogy az ajánlatkérő előírása szerint az ajánlattevőknek a közbeszerzés tárgyát képező kivitelezési munkák teljesítése során felmerülő közterhek nagyságát kellett volna bemutatnia, melynek nem feleltethető meg a kizárólag rezsioradíj összegének alátámasztását célzó egységnyi munkaóra vonatkozó bemutatott két költségelem.
51. Véleménye szerint az összegezésében foglalt indokok felsorolását követően egyértelműen rögzítette az érvénytelenség alapját képező ténymegállapítást, mely szerint a fentiek alapján a kérelmező árándokolása nem tekinthető objektív alapú árándoklásnak. Álláspontja szerint az összegezésben megadott indoklás, a rendelkezésre álló karakterkorlátok mellett is, részletesen megjeleníteni azokat a tényeket, szempontokat, érveket és összefüggéseket, amelyeken az ajánlatkérő döntése alapul.
52. Mindemellett a kérelmezőnek a döntőbizottsági eljárásban tett észrevételében szereplő azon megállapításra, mely szerint „az alvállalkozói teljesítés tekintetében Kérelmező nem kapott felhívást arra, hogy a Kbt. 66. § (6) bekezdés a) - b) pontja szerinti nyilatkozatot hiánypótlás keretében javítsa” az ajánlatkérő úgy nyilatkozott, hogy a kérelmező korábbi tájékoztatása szerint „az ajánlattétel és az első körös árándoklás adás közötti időszakban úgy döntött, hogy

nyertesség esetén alvállalkozóként kívánja bevonni őket az ajánlati kötöttségben vállalt kötelezettségeink, határidőben történő teljesíthetősége érdekében”. Erre való tekintettel (annak ellenére, hogy az eljárás ezen a szakaszban még nem valós azon megállapítás, hogy a kérelmező mint „nyertes” nyújtott be árandoklást) véleménye szerint a 2024. október 21. napján bekövetkező ajánlattételi határidőt követően, 2024. november 25. napjától, 2024. december 3. napjáig tartó hiánypótlás szakaszában, majd a 2024. december 12. napján megküldött árandoklás kérést megelőzően a kérelmező a Kbt. 71. § (5) bekezdése alapján önkéntes hiánypótlás keretében, még módosíthatta volna az alvállalkozók tekintetében benyújtott nyilatkozatát.

Előadta, hogy az ajánlatkérőnek az aránytalanul alacsony ár vizsgálata során, nincs lehetősége hiánypótlás előírására, a Döntőbizottság D.179/19/2020. számú határozata alapján, miszerint: „40. Az aránytalanul alacsony ár és annak indokolása önálló jogintézmény, saját szabályozással bír a Kbt. rendszerén belül, így nem vonatkozik rá és nem alkalmazható a Kbt. 71. §-a szerinti hiánypótlás és felvilágosításkérés szabályai. Az erre való hivatkozások az aránytalanul alacsony ár esetében nem relevánsak, nem vehetők figyelembe.”

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

53. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárást 2024. szeptember 25. napján indította, így a jogorvoslati kérelem érdemi elbírálása esetén a Kbt. e napon hatályos anyagi jogi szabályait kell alkalmazni. A kérelmező 2025. február 7. napján nyújtotta be jogorvoslati kérelmét, ezért a Döntőbizottság a jogorvoslati eljárás lefolytatása tekintetében az ezen utóbbi napon hatályos eljárásjogi rendelkezéseket vette figyelembe.
54. A Döntőbizottságnak – az ajánlatkérő elkésztésére vonatkozó eljárásjogi kifogására is tekintettel – elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a harmadik kérelmi elemet a kérelmező határidőben terjesztette-e elő.
55. A Kbt. 148. § (3) bekezdése szerint a kérelem – a (4), (5) és (9) bekezdés szerinti eltéréssel – a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be.

A Kbt. 148. § (7) bekezdés d) pontja az alábbiak szerint rendelkezik:

„(7) A (3)-(4) bekezdés szerinti határidő számításakor a jogsértés tudomásra jutása időpontjának kell tekinteni

d) ha a kérelemmel érintett jogsértéssel összefüggésben előzetes vitarendezést kérelmeztek és
da) ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben megküldte, de egyéb intézkedést nem tett, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésének időpontját;

db) ha az ajánlatkérő a jogsértéssel kapcsolatban álláspontját határidőben nem küldte meg, ezen jogsértés tekintetében az ajánlatkérői álláspont megküldésére vonatkozó határidő lejártának napját;”

A Kbt. 148. § (10) bekezdése szerint a (3)-(9) bekezdés szerinti határidők elmulasztása jogvesztéssel jár.

56. A Kbt. kógens szabályozása meghatározza, hogy a kérelmezők milyen határidővel fordulhatnak jogorvoslatért a Döntőbizottsághoz. A Kbt. főszabály szerint szubjektív

határidőkkel határolja be a jogorvoslati kérelem benyújtására nyitva álló időtartamot, melyek jogvesztő jellegűek.

A jogorvoslati határidők jogvesztő jellege azt jelenti, hogy a határidő letelte után az igényérvényesítés lehetősége kizárt. Nem áll fenn jogi lehetőség a határidők nyugvására, meghosszabbodására sem.

A Kbt. 148. § (3) bekezdése főszabályként a jogorvoslati kérelem benyújtásának szubjektív határidejeként meghatározza, hogy a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be a jogorvoslati kérelem.

A Kbt. 148. § (7) bekezdésében a jogalkotó egyes közbeszerzési eljárási cselekmények, ajánlatkérői döntések tekintetében kötelezően meghatározta, hogy a Kbt. 148. § (3) bekezdése szerinti tudomásra jutástól számított tizenöt napos, illetve tíz napos határidő számításakor milyen időpontot kell figyelembe venni a tudomásra jutás időpontjaként.

A Kbt. 148. § (7) bekezdés d) pontjának szabályozása arra az esetre vonatkozik, amikor a kérelmező élt a számára biztosított lehetőséggel, és határidőben előzetes vitarendezést kezdeményezett. Az ehhez fűződő tudomásra jutási időpont kétféle lehet attól függően, hogy az ajánlatkérő az – egyéb intézkedés nélküli – jogsértéssel kapcsolatos álláspontját határidőben megküldte-e, avagy sem. A tudomásszerzés időpontja az első – mint jelen – esetben az ajánlatkérő által adott elutasító válasz megküldésének dátuma, míg a második esetben az ajánlatkérő válasza megküldésére vonatkozó határidő leteltének napja.

Ezen speciális, későbbi tudomásszerzési időpont akkor illeti meg a kérelmezőt a szubjektív jogorvoslati határidő számítása szempontjából, amennyiben a jogorvoslati kérelmében az előzetes vitarendezési kérelmében kifogásolt ajánlatkérői magatartással egyező tartalmú jogsértést vélelmez.

57. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő a harmadik kérelmi elem esetében az eljárásjogi kifogását arra alapította, hogy a kérelmező részére a 72.§ (1) bekezdése szerinti indoklás kérését 2024. december 12. napján küldte meg, így ekörben ez minősül a tudomásra jutás napjának; a kérelmező részére a 72.§ (3) bekezdése szerinti indoklás kérését 2025. január 10. napján küldte meg, így tekintetben ez a nap a tudomásra jutás napja. A kérelmező a jogorvoslati kérelmét 2025. február 6. napján nyújtott be, ami a törvényi határidőn túli, azaz elkésztett benyújtásnak minősül.
58. A Döntőbizottság megállapította, hogy a hatályos Kbt. 148.§ (3) bekezdésére tekintettel, a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül kellett volna a harmadik kérelmi elem körében a Döntőbizottság jogorvoslati eljárását kezdeményeznie, figyelembe véve, hogy az indoklaskérések tartalmáról tudomást szerzett, amikor azt az ajánlatkérő részére megküldte. Helyesen mutatott rá az ajánlatkérő, hogy a jogorvoslatra nyitva álló határidő az első indoklaskérés esetében 2024. december 23. napján, a második esetben 2025. január 20. napján lejárt.
59. A Döntőbizottság a Kúria Kfv.37.026/2023/6. számú végzését figyelembe véve folytatta le a vizsgálatát, és megállapította, hogy az ajánlatkérő a harmadik kérelmi elem tárgyát képező jogsértéssel kapcsolatban olyan konkrét, tényyszerű eseményre, bizonyítékra – az indoklaskérések megküldése közvetlenül az ajánlattevőknek – hivatkozott, amely megalapozza és igazolja, hogy a kérelmező mely időpontban jutott a kérelmet megalapozó, így a jogorvoslati eljárás megindításához szükséges adatok, információk birtokába. Erre való tekintettel a Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmezőnek a jogorvoslati kérelem

benyújtására nyitva álló határidő 2024. december 23. illetve 2025. január 20. napján letelt, így az ezzel kapcsolatban a Döntőbizottsághoz 2025. február 6. napján benyújtott kérelme a harmadik kérelmi elem tekintetében elkésett.

60. Mivel a Kbt. 148.§ (10) bekezdése alapján a (3)–(9) bekezdés szerinti határidők elmulasztása jogvesztéssel jár, így a Döntőbizottság megállapította, hogy a harmadik kérelmi elem elkésett, így a harmadik kérelmi elem elbírálásának eljárásjogi akadálya volt, ennek okán a Döntőbizottság a harmadik kérelmi elem további vizsgálatát mellőzte és ekörben az eljárását megszüntette.
61. Az első és második kérelmi elem körében a kérelmező a kérelmét a jogorvoslatra nyitva álló határidőben (az összegezés 2025. január 27. napján történt megküldését követően), 2025. február 6. napján nyújtotta be, így a Döntőbizottság eljárási akadály hiányában a jogorvoslati kérelem első és második kérelmi elemét – mivel mindkettő az összegezésben a kérelmező ajánlatának érvénytelenné nyilvánításának okait támadta – együttesen, érdemben bírálta el.
62. A Döntőbizottság áttekintette a felek által hivatkozott jogszabályokat és joggyakorlatot, majd ezekre is tekintettel az eljárásban az alábbiakat vette figyelembe:

A Kbt. 66. § (1) bekezdése szerint az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania.

A Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdései szerint:

„(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni.”

A Kbt. 71. §-a úgy rendelkezik, hogy:

(1) Az ajánlatkérő köteles az összes ajánlattevő és részvételre jelentkező számára azonos feltételekkel biztosítani a hiánypótlás lehetőségét, valamint az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben található, nem egyértelmű kijelentés, nyilatkozat, igazolás tartalmának tisztázása érdekében az ajánlattevőtől vagy részvételre jelentkezőtől felvilágosítást kérni.

(2) A hiánypótlásra vagy a felvilágosítás nyújtására vonatkozó felszólítást az ajánlatkérő a többi ajánlattevő vagy részvételre jelentkező egyidejű értesítése mellett közvetlenül köteles az ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező részére megküldeni, megjelölve a határidőt, továbbá a hiánypótlási felhívásban a pótlendő hiányokat.

(3) A hiányok pótlása csak arra irányulhat, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés megfeleljen a közbeszerzési dokumentumok vagy a jogszabályok előírásainak. A hiánypótlás során az ajánlatban vagy részvételi jelentkezésben szereplő iratokat – ideértve a 69. § (4)–(5) bekezdése szerint benyújtandó dokumentumokat is – módosítani és kiegészíteni is lehet.

(...)

(8) A hiánypótlás vagy a felvilágosítás megadása:

- a) nem járhat a 2. § (1)–(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmével és
- b) annak során az ajánlatban a beszerzés tárgyának jellemzőire, az ajánlattevő szerződéses kötelezettsége végrehajtásának módjára vagy a szerződés más feltételeire vonatkozó dokumentum tekintetében csak olyan nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó hiba javítható vagy hiány pótolható, továbbá átalánydíjas szerződés esetén az árazott költségvetés (részletes árajánlat) valamely tétele és egységára pótolható, módosítható, kiegészíthető vagy törölhető, amelynek változása a teljes ajánlati árat vagy annak értékelés alá eső részösszegét és az ajánlattevők között az értékeléskor kialakuló sorrendet nem befolyásolja

A Kbt. 72. § (1)–(4) bekezdései szerint:

„(1) Az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg, írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség, vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

(2) Az ajánlatkérő figyelembe veheti az olyan objektív alapú indokolást, amely különösen

- a) a gyártási folyamat, az építési beruházás vagy a szolgáltatásnyújtás módszerének gazdaságosságára,
- b) a választott műszaki megoldásra,
- c) a teljesítésnek az ajánlattevő számára kivételesen előnyös körülményeire,
- d) az ajánlattevő által ajánlott áru, építési beruházás vagy szolgáltatás eredetiségére,
- e) a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek való megfelelésre, vagy
- f) az ajánlattevőnek állami támogatások megszerzésére való lehetőségére vonatkozik.

(3) Az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(4) Nem megfelelő az indokolás különösen, ha megállapítható, hogy az ajánlat azért tartalmaz aránytalanul alacsony árat vagy költséget, mert nem felel meg a 73. § (4) bekezdése szerinti környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeknek. Az ajánlatkérő az ajánlat megalapozottságának vizsgálata során ennek megítéléséhez az adott ágazatban kötelezően alkalmazandó irányadó munkabérekéről is tájékoztatást kérhet az ajánlattevőtől.”

A Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja szerint:

„(1) Az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha

- e) egyéb módon nem felel meg az ajánlati, ajánlattételi vagy részvételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek, ide nem értve a részvételi jelentkezés és az ajánlat ajánlatkérő által előírt formai követelményeit;”

A Kbt. 73. § (2) és (4) bekezdései az alábbiak szerint rendelkeznek:

„(2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz [72. §].

A Kbt. 81. § (11) bekezdése szerint: „A nyílt eljárásban nem lehet tárgyalni. A nyílt eljárásban az ajánlatkérő a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától kötve van. Az ajánlati kööttség időtartamát az ajánlatkérő az ajánlati felhívásban nem határozhatja meg annak kezdetétől számított harminc – építési beruházás esetén, valamint ha a közbeszerzési eljárást külön jogszabályban előírt folyamatba épített ellenőrzés mellett folytatják le hatvan – napnál hosszabb időtartamban.”

63. Az ajánlat érvényességéről, illetve érvénytelenségéről való ajánlatkérői meggyőződés egyik alapvető jogintézménye az aránytalanul alacsony ár vizsgálata.

A szabályozás célja egyrészt a szerződés konkrét vállalási áron való teljesítésének biztosítása, másrészt a gazdasági ésszerűséggel össze nem egyeztethető ellenszolgáltatással versenylőnyt szerezni kívánó ajánlattevők kizárása az ajánlatok értékeléséből.

A Kbt. szabályozása meghatározza azt a feltételrendszert és eljárásrendet, amely mellett kötelező az ajánlatkérőnek az ajánlati árat aránytalanul alacsonynak minősíteni, valamint lefolytatni az aránytalanul alacsony árat tartalmazó ajánlatok vizsgálatát, amelynek eredményeként döntenie kell az ajánlatok érvényességéről vagy érvénytelenné nyilvánításáról. A Kbt. 72. § (1) bekezdése alapján az ajánlatkérő köteles árindokolást kérni attól az ajánlattevőtől, akinek ajánlata aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz. A Kbt. rendelkezései nem határozzák meg konkrétan az aránytalanul alacsony ellenszolgáltatás fogalmát, egy ajánlati ár irreálisan alacsony voltának megállapításához a jelenlegi szabályozás szerint a szerződés tárgyát kell kiindulópontnak tekinteni. Annak megítéléséhez, hogy a szerződés tárgya milyen ajánlati ár – így az adott ajánlattevő rendelkezésére álló fedezet – esetén valósítható meg, az ajánlatkérő a korábbi tapasztalataira, a becsült érték meghatározásakor figyelembe vett adatokra, valamint a piaci viszonyokra tud támaszkodni. Amennyiben a fenti szempontok, mint viszonyítási alapok bármelyike alapján az adott ellenszolgáltatás irreálisan alacsonynak minősül, beáll az ajánlatkérő indokoláskérési kötelezettsége.

Az ajánlatkérőnek az indokoláskérésben konkrétan meg kell adnia azokat az általa lényegesnek tartott ajánlati elemeket, amelyekre vonatkozóan kéri az adatok és az indokolás benyújtását.

64. Az indokolás elfogadhatóságának kérdését elsődlegesen a konkrét beszerzés egyedi tárgyának specifikumaira, az adott beszerzési piacon érvényesülő árviszonyokra, a teljesítés releváns feltételeire tekintettel kell vizsgálni. Az irreális ár vizsgálatát az ajánlatkérőnek az indokoláskérése alapján elsősorban az ajánlattevő által biztosított adatokra kell alapítania.

A Kbt. 72. § (2)-(4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell az ajánlatkérőnek az indokolás tartalma alapján vizsgálnia a beszerzés tárgyának a megajánlott áron való teljesíthetőségét, a vállalat gazdasági ésszerűséggel való összeegyeztethetőségét, melynek alapján kerül abba a helyzetbe, hogy döntsön az érintett ajánlat érvényességéről vagy érvénytelenségéről. A Kbt. 72. § (4) bekezdésében hivatkozott szabályait az aránytalanul alacsony ár vizsgálata során az ajánlatkérőnek fokozottan szem előtt kell tartania.

Az ajánlatkérő kötelessége az árajánlat megalapozottságáról való meggyőződés, és ha ehhez az indokolás nem elégséges, annak elfogadhatósága kétséges, kiegészítő indokolást kérhet, mely szükség esetén több ízben is alkalmazható, illetve – a Kbt. 69. § (2) bekezdése alapján – alkalmazandó mindaddig, míg az ajánlatkérő megalapozott döntést nem tud hozni.

Az indokolásra illetve kiegészítő indokolásra felhívott ajánlattevőnek akként kell benyújtania – objektív alapú, az ár megalapozottságát tényekkel, adatokkal alátámasztó – indokolását,

kiegészítő indokolását, hogy az megfeleljen az ajánlatkérő által az indokolás- illetve kiegészítő indoklaskérésben foglalt követelményeknek.

Tehát az ajánlattevőnek olyan objektív alapú indokolást kell adnia, amely független, tárgyilagos választ tartalmaz, egyértelműen alátámasztja a tényleges helyzetet és nem hagy kétséget az ajánlatkérőben afelől, hogy a szerződés a megajánlott áron ténylegesen teljesíthető lesz.

Az ajánlatkérőnek a részére benyújtott indokolásban és kiegészítő indokolás(ok)ban foglaltak alapján kell megítélnie az ajánlat érvényességét.

65. Amennyiben az indokolás a fentiek alapján nem megfelelő – azaz valamely költségelemek tekintetében hiányos, vagy nem elég objektív, illetve a gazdasági ésszerűséggel nem összeegyeztethető – az ajánlatkérő köteles az ajánlatot a Kbt. 73. § (2) bekezdés alapján érvénytelenné nyilvánítani.

Az ajánlatkérőnek a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján kell az érvénytelenséget megállapítania, ha az ajánlat egyéb módon nem felel meg a felhívás, a dokumentáció, illetve a jogszabályok előírásainak.

66. A Döntőbizottság a fentiek tükrében vizsgálta meg az ajánlatkérő egyes előírásait, illetve a kérelmező által benyújtott indokolás és kiegészítő indokolás tartalmát, valamint az ajánlatkérő ezekre vonatkozó vizsgálatát, mérlegelését és döntését.

67. A Kúria a Kfv.37.033/2023/5. (BH2023.172.) ítéletében rögzítette:

[39] A Kbt. 73. § (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben foglaltakon túl az ajánlat érvénytelen, ha aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást vagy más teljesíthetetlen feltételt tartalmaz.

[40] A Kbt. 72. § (3) bekezdés alapján az ajánlatkérő az indokolás elfogadhatóságának megítéléséhez – ha az elfogadhatóság kétséges – további kiegészítő indokolást kérhet az ajánlattevőtől, a többi ajánlattevő egyidejű értesítése mellett. Az ajánlattevő kötelessége az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő köteles érvénytelenné nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

(...)

[43] A Kbt. 72. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő az értékelés szempontjából lényeges ajánlati elemek tartalmát megalapozó adatokat, valamint indokolást köteles írásban kérni és erről a kérésről a többi ajánlattevőt egyidejűleg írásban értesíteni, ha az ajánlat a megkötni tervezett szerződés tárgyára figyelemmel aránytalanul alacsony összeget tartalmaz az értékelési szempontként figyelembe vett ár vagy költség vagy azoknak valamely önállóan értékelésre kerülő eleme tekintetében.

[44] A Kfv.III.37.703/2017/5. számú határozat elvi tartalma szerint: az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást akkor minősítheti eredménytelenné, ha a hivatkozott eredménytelenségi jogcím valamennyi jogszabályban rögzített feltétele fennáll. Valamely ajánlat érvénytelensége körében az árindoklásban közöltek alapján az ajánlatkérőnek nem a felhívásban, a dokumentációban és a jogszabályban előírtak szerinti egyéb tartalmi követelményeknek való megfelelést kell vizsgálni, hanem az ajánlati ár megalapozottságáról, a teljesíthetőségről kell döntenie.

[45] Az ajánlatkérő (alperesi érdekelt) által kért dokumentumok relevanciájával összefüggésben a Kúria utal a Kf.V.39.084/2021/4. számú határozatában foglaltakra. „Az

árindokolás kérés, kiegészítő árindokolás kérés annak az eszköze, hogy az ajánlatkérő az ajánlat megajánlott áron vagy költségen való teljesíthetőségéről meg tudjon győződni. Ez fontos érdeke az ajánlatkérőnek, mert a közbeszerzési eljárás célja, hogy a kiírt közbeszerzési tárgy megvalósulása érdekében olyan ajánlattevővel és olyan áron kerüljön megkötésre a szerződés, amely alapján a szerződés fenntartható, az az adott távon megfelelően szolgálja az ajánlatkérő igényeit. Miként a Kbt. Kommentárban is kiemelésre került: „Az európai uniós szóhasználatban kirívóan alacsony vállalásokra (szó szerint: „abnormally low tenders”) vonatkozó előírások elsődleges célja, hogy a közbeszerzési eljárás folyamatában kezelhetővé váljanak azok a versenyellenes magatartások, amelyek nem egyeztethetőek össze sem a hatékony közpénzfelhasználás, sem az átláthatóság és a verseny nyilvánossága követelményével. [...] Az európai uniós jogalkotó arra kívánja rászorítani az adott eljárás ajánlatkérőjét, hogy a tartalmuknál fogva kérdéses ajánlatok elfogadását megelőzően érdemben vizsgálja meg azok érintett tartalmát, egyben adekvát jogi eszközt kíván nyújtani a nem kívánt helyzetek megelőzésére. Ilyen jogi eszköz tehát az uniós elvárások alapján kialakított, a kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatok vizsgálata.”

[46] A 2014/24 EU irányelv 69. cikk (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérő szerv köteles magyarázatot kérni a gazdasági szereplőktől az ajánlatban feltüntetett ár vagy költségek tekintetében, ha egy ajánlat a kivitelezendő építési beruházáshoz, szállítandó áruhoz vagy nyújtandó szolgáltatáshoz képest kirívóan alacsony összegűnek tűnik. Az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) gyakorlata szerint amennyiben valamely ajánlatkérő szerv egy ilyen ajánlattal találja magát szemben, az e rendelkezésben előírt eljárást kell követnie, és magyarázatot kell kérnie az ajánlattevőtől az ajánlat összegét illetően. Ezek a magyarázatok – többek között – az említett cikk (2) bekezdésében foglalt tényezőkre vonatkozhatnak. Az említett magyarázatok ily módon hozzájárulnak az ajánlat megbízhatóságának értékeléséhez. Az ajánlatkérő szervnek az ajánlattevővel folytatott konzultáció útján ellenőriznie kell a megadott információkat, és csak abban az esetben utasíthatja el az ajánlatot, ha a közölt bizonyítékok nem indokolják kielégítően az ajánlatban feltüntetett ár vagy költségek alacsony szintjét. (Az EUB C–367/19. számú Tax-Fin-Lex d.o.o. és a Ministrstvo za notranje zadeve között, a LEXPERA d.o.o. részvételével folyamatban volt eljárásban 2020. szeptember 10. napján hozott ítélete ECLI:EU:C:2020:685)

[47] (...) Az ajánlatkérő számára a Kbt. 72. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít – az elfogadhatóság kétsége esetére – további kiegészítő indokolás kérésére, azonban egyúttal az ajánlattevő kötelességévé is teszi, hogy az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére kell bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő ugyanis köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

68. Amennyiben az ajánlat aránytalanul alacsony ellenszolgáltatást tartalmaz, az érvénytelenség csak a 73. § (2) bekezdésén alapulhat.

69. A Kúria a Kfv.IV.37.033/2023/5. (KJD2023. 7.) számú ítéletében elvi élel kimondta, hogy az ajánlatkérő számára lehetőség, de nem feltétlen kötelezettség a Kbt. 72. § (3) bekezdése szerinti kiegészítő indoklás kérése.

Emellett az ítélet rögzítette, hogy

[15] Az alperesi érdekelt által kért csatolandó dokumentumokkal, illetve azok felperes általi teljesítésével kapcsolatban a Kúria a következőket emelte ki. A Kfv.III.37.703/2017/5.

határozat elvi tartalma szerint: az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást akkor minősítheti eredménytelenné, ha a hivatkozott eredménytelenségi jogcím valamennyi jogszabályban rögzített feltétele fennáll. Valamely ajánlat érvénytelensége körében az árendokolásban közöltek alapján az ajánlatkérőnek nem a felhívásban, a dokumentációban és a jogszabályban előírtak szerinti egyéb tartalmi követelményeknek való megfelelést kell vizsgálni, hanem az ajánlati ár megalapozottságáról, a teljesíthetőségről kell dönteni. Az ajánlatkérő (alperesi érdekelt) által kért dokumentumok relevanciájával összefüggésben a Kúria utalt a Kf.V.39.084/2021/4. határozatában foglaltakra. „Az árendokolás-kérés, kiegészítő árendokolás-kérés annak az eszköze, hogy az ajánlatkérő az ajánlat megajánlott áron vagy költségen való teljesíthetőségéről meg tudjon győződni. Ez fontos érdeke az ajánlatkérőnek, mert a közbeszerzési eljárás célja, hogy a kiírt közbeszerzési tárgy megvalósulása érdekében olyan ajánlattevővel és olyan áron kerüljön megkötésre a szerződés, amely alapján a szerződés fenntartható, az az adott távon megfelelően szolgálja az ajánlatkérő igényeit. Miként a Kbt. Kommentárban is kiemelésre került: „Az európai uniós szóhasználatban kirívóan alacsony vállalatokra (szó szerint: „abnormally low tenders”) vonatkozó előírások elsődleges célja, hogy a közbeszerzési eljárás folyamatában kezelhetővé váljanak azok a versenyellenes magatartások, amelyek nem egyeztethetőek össze sem a hatékony közpénzfelhasználás, sem az átláthatóság és a verseny nyilvánossága követelményével. [...] Az európai uniós jogalkotó arra kívánja rászorítani az adott eljárás ajánlatkérőjét, hogy a tartalmuknál fogva kérdéses ajánlatok elfogadását megelőzően érdemben vizsgálja meg azok érintett tartalmát, egyben adekvát jogi eszközt kíván nyújtani a nem kívánt helyzetek megelőzésére. Ilyen jogi eszköz tehát az uniós elvárások alapján kialakított, a kirívóan alacsony ellenszolgáltatást tartalmazó ajánlatok vizsgálata.”

[16] (...) Az ajánlatkérő számára a Kbt. 72. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít - az elfogadhatóság kétsége esetére - további kiegészítő indokolás kérésére, azonban egyúttal az ajánlattevő kötelességévé is teszi, hogy az ajánlati ára megalapozottságára vonatkozó minden tény, adatot, kalkulációt az ajánlatkérő rendelkezésére kell bocsátani ahhoz, hogy megfelelő mérlegelés eredményeként az ajánlatkérő döntést hozhasson az ajánlati ár megalapozottságáról. Az ajánlatkérő ugyanis köteles érvénytelennek nyilvánítani az ajánlatot, ha a közölt információk nem indokolják megfelelően, hogy a szerződés az adott áron vagy költséggel teljesíthető.

70. A Döntőbizottság a rendelkezésére álló dokumentumok alapján megállapította, hogy az ajánlatkérő árendokolás és kiegészítő árendokolás-kérésben is azon elvárását fogalmazta meg, hogy a kérelmező objektív alapú, az ajánlati ár megalapozottságát tényekkel, számításokkal, adatokkal alátámasztó indokolást nyújtson be.

71. Következetes a joggyakorlat abban, hogy ellentmondás esetén – függetlenül attól, hogy az a felolvasólapon és az ajánlat egyéb részei között mutatkozik-e az ellentmondás vagy az ajánlat egyéb részein belül – az ajánlatkérő köteles felvilágosításkéréssel megkísérelni az ellentmondás feloldását, az ajánlattevő ajánlati szándékának megállapítását. Amennyiben azonban a felvilágosításkérés eredményeképpen az ellentmondás nem tisztázható, az ajánlattevő ajánlati szándéka nem megállapítható, az ajánlatkérő nem mellőzheti az ajánlat érvénytelenné nyilvánítását.

Ekörben a Döntőbizottság irányadónak tekintette a D.168/16/2020. számú határozatát, mely szerint „A Döntőbizottság fontosnak tartja annak rögzítését, hogy az ajánlattevőknek az ajánlataikat úgy kell megtenniük, hogy az vonatkozzon a teljes beszerzési tárgyra, a teljes műszaki tartalomra, mert az ajánlatkérő beszerzési igényére kell benyújtani az ajánlatokat, melynek egyik legfontosabb része a műszaki leírásban megfogalmazott ajánlatkérői elvárásra

adott szakmai ajánlat. Ha valamely ajánlattevő nem teszi meg az ajánlatát a teljes beszerzési tárgyra, a teljes műszaki tartalomra, a hiánypótlási szabályok szerint nem áll fenn jogszerű lehetőség az ajánlat ezen hibájának korrigálására. A szakmai ajánlatnak ugyanis le kell képeznie a műszaki leírásban megfogalmazott teljes beszerzési igényt. A Kbt. 71. § (8) bekezdése határozza meg az ajánlat módosításának korlátait. A Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontja pedig kizárólag nem jelentős módosításra vonatkozóan engedi meg a szakmai ajánlat hibáinak, hiányainak kiküszöbölését. Ennek megfelelően az árazott költségvetés csak valamely tételének, illetve egységárának módosítását teszi lehetővé a törvény, de jogszerűen nem lehetséges egy egész költségvetés utólagos beárazása és a többi költségvetési tábla tételeinek módosítása, még abban az esetben sem, ha az összességében nem eredményezi az ajánlati ár változását. Hiányzó szakmai ajánlat hiánypótlás keretében jogszerűen nem adható meg pótlólagosan, és a szakmai hiánypótlás nem sértheti az esélyegyenlőséget és a verseny tisztaságának alapelveit.”

72. Helyesen mutatott rá a kérelmező a Kbt. Nagykommentárra hivatkozással az egyes döntések indoklása vonatkozásában arra, hogy „a Kbt. 72. §-ához: Objektív alapú e tekintetben mindaz, ami tényleges és a külvilág számára felismerhető, érzékelhető, ekképpen pedig az ajánlat összeállításának időpontjában rendelkezésre állt és az indoklás idején is rendelkezésre áll, továbbá valamilyen hiteles formában igazolható vagy legalábbis tényszerű és konkrét indok. Ehhez képest nem objektív indok az, ami nem alátámasztott vagy alátámasztható, bizonytalan jövőbeli eseménytől vagy egyéb feltételtől függ, továbbá az is, ami nincs kapcsolatban az adott közbeszerzéssel vagy annak adott részével.”
73. Az ajánlatkérő a bírálat során azokat az adatokat értékelhette, amelyek az ajánlatkérő rendelkezésére álltak a bírálat elkészítésekor, azt a meglevő iratok és adatok alapján kellett elvégeznie. Az ajánlatkérő ennek érdekében bocsátott ki a Kbt. 72. § (1)-(3) bekezdéseit figyelembe véve áringoklás-kérést, hogy a megfelelő információk birtokába jusson, mivel a Kbt. 69. § (1)-(3) bekezdése alapján lefolytatott ellenőrzés eredménye és a kérelmező által benyújtott dokumentumok között ellentmondást tapasztalt.
74. Helyesen járt el az ajánlatkérő, amikor a benyújtott áringoklást követően kiegészítő áringoklás benyújtására hívta fel a kérelmezőt, hogy a tapasztalt – továbbra is fennálló – ellentmondásokat (a kérelmezői ajánlatban feltüntetett, műszaki vezetői feladatok körében az egy főre eső személyi költségek összegének megváltoztatása az áringoklásban) az feloldhassa. Ezzel szemben a kérelmező nehogy feloldotta volna az ellenmondást, hanem további módosításokat eszközölt: a 2024. december 30. napján benyújtott részletes áringoklásában már további két alvállalkozót jelölt meg (az eredeti ajánlatában foglaltakon felül) azzal, hogy ennek eredményeként oly mértékű alvállalkozói teljesítést mutatott be, amely a teljes ajánlati ár 74,598%-át tette ki.
75. Helytálló a kérelmező azon állítása, miszerint az átcsoportosítás átalányáras szerződések körében bizonyos mértékig megengedett. Ám nem helytálló az, hogy az alvállalkozói teljesítés az eredeti megajánlásban szereplő 1%-hoz (0,5-0,5% műszakivezetői feladatokra) képest 74,598%-ra növelése ne lenne jelentős, különös tekintettel arra, hogy a kérelmező maga is úgy nyilatkozott, hogy a később alvállalkozóként megjelölt gazdasági szereplők áringoklata az árképzése során input adatként kezelte, és az ajánlattétel fázisában még úgy gondolta, hogy az alvállalkozói ajánlatok tárgyát képező munkarészeket (részletes áringoklása alapján), saját teljesítés keretében kívánja elvégezni, tehát a részletes áringoklataiban valamennyi költséggel (anyag és munkadíj) mint saját teljesítéssel számolt.

Ezzel szemben a kiegészítő árandokolása szerint már csak mindösszesen 4 tételt kívánt saját teljesítésben elvégezni így nem „csupán” pontosítást vagy átcsoportosítást hajtott végre a kérelmező, hanem jelentősen módosította az ajánlatát az alvállalkozói teljesítési arány tekintetében (megemelve azt), így az nem felelt meg a Kbt. 71. § (8) b) pontjának. Mindemellett az ajánlat benyújtása, illetve az árandokolás kérés és kiegészítő árandokolás kérés között nem telt el olyan hosszabb időtartam, ami indokolhatná az ilyen mértékű változtatást az ajánlat részletezésében a megfelelő kérelmezői tervezés esetében.

76. A Döntőbizottság megállapította, hogy részletes indokolással ellátva egyértelműen, megalapozottan és pontosan kérdezett rá az ajánlatkérő a kiegészítő árandokolás kérésében arra, hogy a kérelmező tisztázza és támassza alá a részéről benyújtott dokumentumokban foglaltakat. Helyesen mutatott rá az ajánlatkérő, hogy a kérelmező nem tett eleget teljeskörűen azon előírásának, hogy mutassa be a közbeszerzés tárgyára vonatkozó élmunkaerő létszáma, bére, szakmák és képzettség szerinti megoszlása, kalkulált kivitelezési óraszámok vonatkozásában tételesen bemutatva, beleértve az ajánlattevőket az élmunka vonatkozásában – jelen közbeszerzési eljárás időtartama alatt és annak teljesítése során – terhelő közterheket.
77. A Döntőbizottság megállapította, hogy a kérelmező a benyújtott árandokolásában és kiegészítő árandokolásában nemhogy az ajánlatkérő által megjelölt ellentmondásokat nem oldotta fel, hanem további ellentmondásokat generált, így az ajánlatkérő által előírtakat nem teljesítette.
78. A Fővárosi Törvényszék a 103.K.704.209/2023/11. számú ítéletének [85] pontjában kifejtette, hogy:
„Az indokoláskérés és az arra adott válasz célja és lényege, hogy alátámassza az ajánlatban megadott ajánlati árat, objektív módon indokolja, hogy az ajánlatban tett vállalat megalapozott és teljesíthető. (...) Az indokolás nem volt koherens az ajánlatban megjelölt árakkal, költségekkel, így az nem minősülhetett objektívnek. Nem lehet egy olyan árandokolást az ajánlat objektív alapú indokaként elfogadni, amely az árandokolás kérés céljával ellentétes módon nem megmagyarázza azt, hogy az ajánlattevő által vállaltaknak megfelelően az ajánlatban megajánlott árak szerint teljesíthető a vállalat, hanem az indokoláskéréssel érintett ajánlati ár elemeit módosítva, az ajánlati árat újrakalkulálja. Mindez ellentétes az indokoláskérés céljával és az azzal elérni kívánt eredménnyel, hogy a megtett ajánlat adott áron való teljesíthetősége megállapítható legyen.”
79. A Döntőbizottság megvizsgálta az ajánlatkérő közbeszerzési eljárási cselekményeit és megállapította, hogy helyesen jelölte meg és fejtette ki részletesen az ajánlatkérő a 2025. január 27. napján az EKR-be feltöltött, a kérelmező és a közbeszerzési eljárás egyéb résztvevői részére ugyanezen a napon megküldött összegezésében az érvénytelenség indokát a kérelmezőt illetően abban, hogy a benyújtott ajánlatot a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján –a hivatkozott joggyakorlatnak megfelelően-, valamint a 73. § (2) bekezdése alapján érvénytelen. Az ajánlatkérőnek az összegezésben megjelent indokolása részletesen tartalmazta mindazon szempontokat, okokat és érveket, melyeket a bírálat során figyelembe vett, így a kérelmező tudomást szerezhetett arról, hogy mely indokokból tekintette az ajánlatát érvénytelennek, az milyen egyéb módon nem felelt meg az ajánlati felhívásban, a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

80. A Kbt. 145. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban Ákr.) 46. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság a kérelmet visszautasítja, ha az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik, és e törvény ahhoz más jogkövetkezményt nem fűz.
Az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha a kérelem visszautasításának lett volna helye, annak oka azonban az eljárás megindítását követően jutott a hatóság tudomására.
81. A Döntőbizottság a fentiek alapján az alaptalan első és második jogorvoslati kérelmeket a Kbt. 165. § (2) bekezdés a) pontja alapján elutasította; az elkésett harmadik kérelmi elem körében a Döntőbizottság az eljárást a Kbt. 148. § (3) bekezdésére figyelemmel, az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogorvoslati eljárást megszüntette, mivel azt a kérelmező elkésetten nyújtotta be.
82. A Kbt. 151. § (8) bekezdése szerint, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság a jogorvoslati kérelmet visszautasítja vagy a jogorvoslati eljárást megszünteti, az igazgatási szolgáltatási díj a kérelmezőnek visszajár. A kérelem vagy egyes kérelmi elemek visszavonása esetén a kérelmező a fenntartott kérelmi elemekre figyelemmel és a külön jogszabályban meghatározottak szerint tarthat igényt az igazgatási szolgáltatási díj visszatérítésére.
(9) Ha a jogorvoslati ügyet lezáró érdemi határozatban a Közbeszerzési Döntőbizottság a Kbt. 165. § (2) bekezdés c)–f) pontja szerinti döntést hoz, a befizetett igazgatási szolgáltatási díj háromszázezer forintot meghaladó része a kérelmezőnek a Közbeszerzési Döntőbizottság érdemi határozatának megküldését követő 8 napon belül visszajár. Az igazgatási szolgáltatási díj összegéből háromszázezer forint ilyenkor is a Közbeszerzési Hatóság saját bevétele, amelynek viseléséről a Közbeszerzési Döntőbizottság az Ákr. szerint az eljárási költségekre vonatkozó általános szabályok szerint rendelkezik. Az alaptalan kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, a kérelmező viseli az igazgatási szolgáltatási díj teljes összegét.
(10) Ha a kérelmező jogorvoslati kérelme több kérelmi elemet tartalmaz, de a Közbeszerzési Döntőbizottság az ügy érdemében hozott határozatában csak ezek egy részének ad helyt, az igazgatási szolgáltatási díjnak a Közbeszerzési Hatóság (9) bekezdés szerinti saját bevételével csökkentett részét az alapos és alaptalan kérelmek arányának figyelembevételével téríti vissza a kérelmezőnek.
83. A Döntőbizottság fentiek alapján úgy rendelkezett, hogy az összesen megfizetett 1.444.319.- Ft igazgatási szolgáltatási díjból 481.440.-Ft – a megszüntetett harmadik kérelmi elemre tekintettel – a kérelmezőnek visszajár. Az alaptalan első kérelem esetében a díj nem kerül visszatérítésre, azt a kérelmező maga viseli.
84. A Döntőbizottság az egyéb eljárási költségek viseléséről az Ákr. 125. § (1) bekezdése és az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezett.
85. A Döntőbizottság hatásköre és illetékessége a Kbt. 145. § (2)-(6) bekezdésein alapul.
86. A határozat nem érdemi (megszüntető) rendelkezése(i) elleni önálló jogorvoslat lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdésére és az Ákr. 112. § (2) bekezdés d) pontjára tekintettel a Kbt. 169. § (1) bekezdése, a határozat érdemi rendelkezése(i) közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §–a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja az ügyfeleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont

aa) alpont szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. A jogi képviselet a Kp. 27. § (1) bekezdés b) pontja alapján kötelező.

A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáptv.) 19. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

Budapest, 2025. március 31.

Dr. Csapláros Ágnes sk
közbeszerzési biztos
az eljáró tanács elnöke

Gulyás Richárd sk
közbeszerzési biztos

Dr. Virágh Norbert sk
közbeszerzési biztos

A kiadmány hiteléül:

Kovács Krisztián
titkárságvezető

Kapja: (kizárólag elektronikus úton)

1. Kérelmező képviselője
2. Ajánlatkérő képviselője
3. Nemzeti Fejlesztési Központ
4. Közbeszerzési Hatóság Titkárság